Delavska enotnost

Časopis slovenskih delavcev

Ljubljana, 11. julija 1996 ☆ številka 32 ☆ letnik 55 ☆ odgovorni urednik: Ciril Brajer

Zakon zoper morilsko snov

Stran 7

Ker je beneficirana delovna doba boniteta zavarovancev, je Gregor Miklič uspel s predlogom odložilnega veta na zakon o njeni obdavčitvi. Na ponovnem glasovanju državni zbor sporne obdavčitve ni potrdil.

Stran 6

Tudi šesto leto po osamosvojitvi so Črnjani pod Najevsko lipo na Ludranskem vrhu organizirali družabno prireditev, na katero pa je prišlo le nekaj znanih Slovencev na čelu s predsednikom države. Gostitelji so tudi letos prikazali štehvanje; v družabnih igrah: hoji na hoduljah, vlečenju vrvi in žaganju »plohov« so goste krepko prekosili. (Slika: S. B.)

S prvim julijem je začel veljati zakon o izvajanju socialnega sporazuma in hkrati zakon o davku na izplačane plače in spremembe zakona o prispevkih za socialno varnost. Vsi trije so objavljeni v 34. številki Uradnega lista. Zakone je seveda treba tudi izvajati, zato morajo sindikalisti njihovo vsebino poznati.

Vse kolektivne pogodbe dejavnosti in podjetij veljajo še naprej. Delodajalci so dolžni spoštovati v teh pogodbah določeno višino izhodiščnih plač, povečanih za vse dodatke. Spoštovati morajo tudi plačilni dan. Odgovornim v podjetjih, ki vsega tega ne bodo spoštovali, preti kazen 50.000 tolarjev, pravnim osebam pa celo 300.000.

Enaka kazen je določena tudi za tiste, ki bi zaposlenim izplačevali manj od minimalne plače, to je 53.500 tolarjev.

ESKALACIJO JE TREBA UPOŠTEVATI ŽE TA MESEC

Regres za letni dopust znaša 102.000 tolarjev, izplačati ga je treba do konca julija, in to le v gotovini, ne pa v bonih ali čem podobnem.

Novost je ločeno izkazovanje plač po individualnih pogodbah, ki zato ne bodo več meglile višine plač po kolektivnih pogodbah. Tudi za nespoštovanje višine in načina izplačila regresa in ločenega izkazovanje plač je zagrožena enako visoka kazen kot za nespoštovanje kolektivnih pogodb.

Delavci in njihovi sindikalni zaupniki so pridobili pravico nadzora izračunane plače vsakega posameznega delavca. Če ugotovijo, da se je delodajalec zmotil, je le-ta dolžan napako odpraviti najkasneje pri prvem naslednjem obračunu.

Z rastjo življenjskih stroškov se plače usklajujejo (eskalacija) po vsakem trimesečju, torej julija, oktobra in januarja. Plače se morajo povečati za 85 odstotkov rasti življenjskih stroškov, manjših od 8,8 odstotka, rast nad tem odstotkom pa se upošteva v celoti. Eskalacija se uporablja tako za izhodiščne plače po tarifnih in plačilnih razredih v kolektivnih pogodbah dejavnosti ali podjetij kot za z zakonom določeno višino minimalne plače.

Brane Mišič

PO ČEM SMO ČEZ POLETJE

Objavljamo izhodiščne plače za dejavnosti trgovine, kmetijstva in živilske industrije, komunalnega in stanovanjskega gospodarstva ter gostinstva in turizma za obdobje julij–september 96

Kompromis v Mercatorju

Je bila zaostritev (ne)potrebna?

Krik po ukrepih

»Razmere na slovenskem medijskem prizorišču so kritične,« v sporočilu za javnost opozarja predsednik DNS Marjan Sedmak, zato vladi in parlamentarnim strankam predlaga, naj po hitrem postopku pošljejo v parlament zakon o pravicah javnosti

Sindikalni zaupnik

Sreda, 14⁰⁰

OPOZORILO DELODAJALCEM

S podpisom socialnega sporazuma za letošnje leto so se partnerji dogovorili, da bodo kolektivne pogodbe dejavnosti temelj plačne politike. Pobude nekaterih sindikatov za izboljšanje vsebine pogodb so vseeno naletele na gluha ušesa partnerjev iz splošnih združenj in sekcij delodajalcev. Pravijo, da se nimajo kaj pogajati, saj je socialni sporazum določil prav vse. Kolektivne pogodbe dejavnosti niso potrebne le zaradi izhodiščnih plač, ampak zaradi ureditve delovnopravnega položaja zaposlenih.

Na takšno neustrezno obnašanje delodajalskih in zborničnih organizacij opozarjajo sindikati: KNG, delavcev komunalne in stanovanjske dejavnosti, delavcev v gostinstvu in turizmu, lesarstva, gradbenih delavcev, kmetijstva in živilske industrije, trgovine, tekstilne in usnjarskopredelovalne industrije in prometa in zvez. Kot smo obveščeni, bo Brane Mišič s temi ugotovitvami seznanil najvišje predstavnike delodajalcev in zborničnega sistema. Obveščen bo tudi ekonomsko-socialni svet.

F. K

PLAČE '96
PLAČE '96
PLAČE '96
PLAČE '96
PLAČE '96
PLAČE '96

PLAČE '96

PLAČE '96
PLAČE '96
PLAČE '96
PLAČE '96
PLAČE '96
PLAČE '96

Socialni sporazum in komentar Braneta Mišiča, člana predsedstva ZSSS, bo skupaj z nekaterimi prilogami objavljen v brošuri Plače 96, ki bo pri ČZP Enotnost izšla že prihodnji teden.

ODMEVI

Planiki iz Turnišča se obetajo boljši časi

DE, št. 29/30

V Delavski enotnosti z dne 27. 6. 1996 je bilo v članku pod gornjim naslovom napačno objavljeno:

»Še sreča, da smo ob vseh težavah prejemali plače po kolektivni pogodbi in v rokih, ki jih določa kolektivna pogodba.

Kljub težavam, ki jih je preživljala Planika, prejemajo delavci in delavke v obratu Turnišče plače po kolektivni pogodbi ali morda kak odstotek manj.«

Resnica je, da plače v Podjetju Planika zaostajajo za kolektivno pogodbo za 15 % (podatek je bil objavljen 3. 7. 1996, pred tem datumom pa je veljala informacija o 8–9 odstotnem zaostajanju za določili splošne kolektivne pogodbe). Plača je bila do sedaj vedno izplačana do roka, ki ga predvideva kolektivna pogodba.

Darinka Hohšteter,
predsednica sindikata Planike iz Turnišča

PREJELI SMO

Obresti in davki nam pili bodo kri!

Pred dvema mesecema sem se potikal po ljubljanskih arhivih. Med drugim sem bil tudi v čitalnici INZ (inštitut za novejšo zgodovino), iskal sem, kaj je pisalo časopisje pred več kot 50 leti. V Slovenskem domu z dne 7. januarja 1941 sem na strani 3 zasledil članek, ki opisuje reveže oz. ljudi z občin, kot so jih takrat imenovali. Člankar med drugim poudarja, da izhajajo predvsem iz vrst obubožanega delavstva. Hranili so se tako, da so žicali od hiše do hiše. Dobivali so socialno podporo v višini 50 dinarjev mesečno, dnevnik je takrat stal 1 dinar (to le za primerjavo). To podporo so v svoji bedi in obupu zapili že prvi dan.

O časih, ko je vladala svetovna gospodarska kriza, mi je pripovedoval pokojni ded, ki je bil takrat v Argentini. Preživljali so se tako, da so iskali hrano po smetnjakih, spali po kleteh, pod mostovi, itd. Velikokrat sem razmišljal o tem. Bil sem trdno prepričan, da se ti časi ne bodo več ponovili. Žal sem se uštel.

Od INZ sem se peljal mimo Tromostovja, tržnice in po Resljevi cesti proti železniški postaji. Tedaj pa sem iz avta videl prizor, ki me je dodobra pretresel. Pred očmi se mi je pojavil pokojni ded. Ženska, stara okrog 70 let, je dvignila pokrov smetnjaka (malo naprej od uredništva Mladine proti železniški postaji, na levi strani ceste). Brskala je po smeteh, potegnila iz smeti polivinilasto vrečko, vzela iz nje hrano in slastno jedla. Bilo je v petek, 19. aprila, okrog 15.40. To sem hotel »ovekovečiti« s fotoaparatom, žal mi je bil nedosegljiv. Sliko bi poslal vladni koaliciji, to je božji stranki in stranki pokristjanjenih skojevcev z enim samim vprašanjem.: "Ali je to naša bodočnost?" To zgodbo sem povedal prijateljici Tatjani in njenemu možu. Rekla je, to ni nič posebnega, to se dogaja vsakodnevno.

Po zadnjih vesteh o davkih na premoženje, avtomobile in vse, kar je vidno, ni potrebno, da tem vladnim trotom zastavljam to vprašanje. Kajti sedaj sem prepričan, da je pot, po kateri nas vodijo, pot v smetnjake. Delovnega človeka, ki si je v socializmu ustvaril skromno premoženje, bodo z davki odrli do gole kože. Po drugi strani pa ta denar trošijo za plačevanje prispevkov farjem. Državno premoženje razprodajajo tujcem. Denar iz raznih skladov je nenamensko porabljen in konča na računih posameznikov v tujini. Posamezniki, ki so večinoma v stranki pokristjanjenih skojevcev, so nesramno okradli svoje sodržavljane. Generalni tožilec pere kolaboracijo, namesto da bi lovil lopove današnjega dne.

Ljudje se sprašujejo, komu sploh še zaupati. Tem, ki nam danes vladajo, prav gotovo ne, kajti ti spoštujejo edino zakon liberalizma, ta pa je, da male ribe lahko služijo le za hrano velikim ribam. Velike ribe ne bo nihče vprašal, zakaj je pojedla malo ribo, kaj šele, da bi jo kdo kaznoval. Le za razmišljanje, Minister »Gregor« nam obljublja davek vse, kar je vidno, tudi na avtomobile in stanovanja. To pa današnji človek potrebuje kot polž hišo. Minister »Gregor« nam je določil, koliko stanovanjske površine potrebujemo, skratka svoj »demokratični« nos bo vtaknil v zasebno življenje vsakega od nas. Obenem pa že razmišljajo, kako bi farje oprostili davkov. Davkoplačevalci Slovenije, združimo se. Začnimo zbirati podpise za predčasne volitve. Čimprej pokažimo vrata tej kleroskojevski navezi, kajti vlada klera in spreobrnjencev je najslabša vlada, ki si jo pošten in delaven državljan lahko zaželi. Torej dol s klerom in spreobrnjenci, in to dokler je še čas.

Sindikati, opozicija, kje ste? Ljudstvo vas potrebuje!

Ivo Leban,
Ozeljan

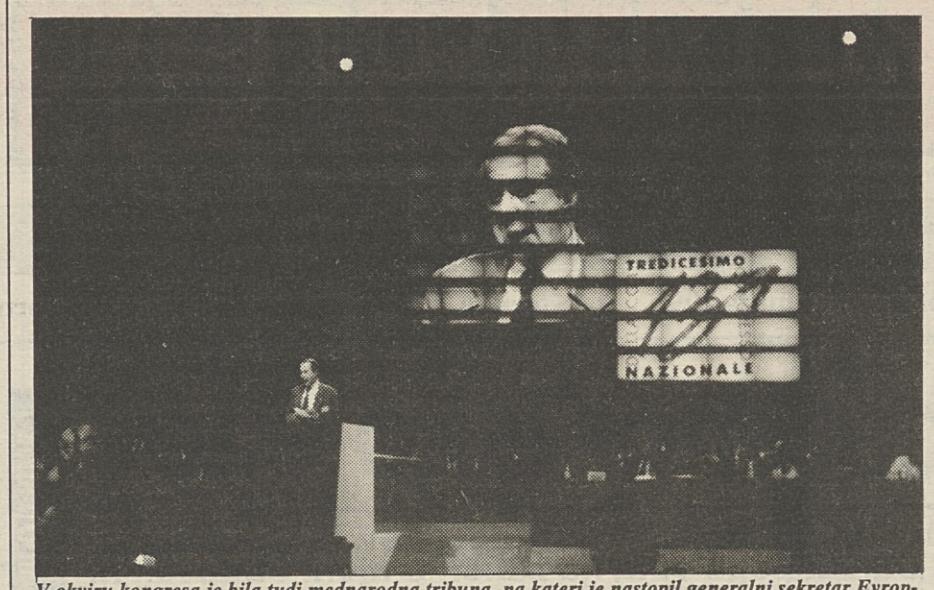

V okviru kongresa je bila tudi mednarodna tribuna, na kateri je nastopil generalni sekretar Evropske konfederacije sindikatov Emilio Gabaglio.

PRODI OBNOVIL DIALOG S SINDIKATI

V Riminiju se je konec prejšnjega tedna končal 13. kongres Generalne konfederacije dela Italije - CGIL, ki je z veliko večino glasov ponovno izvolil za generalnega sekretarja Sergia Cofferatija za naslednja štiri leta. Generalni sekretar CGIL je že pred kongresom prišel navzkriž s Prodijevo levo vlado, saj je njene ekonomske in finančne ukrepe označil za "hude in zgrešene". Ker je vse to v uvodnem govoru na kongresu ponovil in še kaj dodal, je drugi dan nenapovedano prišel na kongres sam predsednik vlade.

Sergio Cofferati, najmlajši vodja največjega italijanskega sindikata z okoli 6 milijonov članov, je v svojem govoru pred 1.500 delegati vlado opozoril, da se bo CGIL takšni gospodarski politiki uprl z vsemi možnimi sredstvi. Vztrajanje Prodijeve vlade pri 2,5-odstotni inflaciji v letu 1997 bo ogrozilo dohodkovno politiko, torej tudi kupno moč delovnih ljudi in upokojencev, je dejal Cofferati. Kot možnost je najavil tudi stavko, vendar ne brez soglasja drugih dveh sindikalnih konfederacij - CISL in UIL. Od vlade je zahteval takšne ukrepe, ki bodo finančno konsolidacijo združili z razvojem proizvodnje in zaposlovanja, za kar bi lahko uporabili tudi del prihodkov od privatizacij. Izrazil je tudi presenečenje in obžalovanje, da se je levosredinska vlada v programu izognila davčnim utajam. Delodajalcem iz Cofindustrije, katere najvidnejši predstavnik na kongresu je bil Silvio Berlusconi, je očital, da hočejo zmanjšati pomen trojnega sporazuma o ceni dela, podpisanega julija 1993. CGIL ne bo nikoli pristal na novo okrnitev plač ter izdatkov za zdravstvo in socialo, je dejal Cofferati in zahteval tudi postopno skrajšanje delovnega časa na 35 ur, kasneje pa na 32 ur v tednu.

Cofferatijeva kritika vlade je italijanskega premiera Prodija očitno primorala, da je drugi dan nepričakovano prišel na kongres (na otvoritvi so prebrali le njegovo pozdravno brzojavko) ter spregovoril delegatom in 108 gostom iz sindikalnih organizacij (iz Slovenije so se kongresa udeležili predstavniki Zveze svobodnih sindikatov Slovenije in Konfederacije sindikatov 90 Slovenije). Dejal je, da vlada nikogar ne prosi za popuščanje, saj ni transmisija nikogar, ni ji do prijateljskega sindikata, kot se tudi sindikatu ne splača prijateljska vlada. Metoda sporazumevanja s socialnimi partnerji naj bi bila edino možno sredstvo za izgradnjo nove Italije. Motijo se tisti, ki mislijo, da je socialni dialog le občasna stvar. Zagotovil je, da deflacijska politika ne bo prizadela sporazuma o ceni dela iz leta 1993, in dodal, da se v modernem kapitalizmu gospodarska politika ne oblikuje samo za zaprtimi vrati ministrskega sveta. Pri reševanju sedanjih zaposlitvenih problemov pa so pomembni tudi sindikati. Prodijev prihod in nastop je generalni sekretar CGIL ocenil kot izraz spoštovanja do sindikata in izrazil zadovoljstvo zaradi potrditve obveznosti iz sporazuma o ceni dela. Ocenil je, da bo prispeval k obnovitvi dialoga med vlado in sindikati.

Zadnji dan kongresa so delegati izvolili več kot 200- člansko vodstvo CGIL in z več kot 80 odstotki glasov potrdili temeljni dokument Cofferatijeve skupine z naslovom "Polna zaposlenost v spreminjajoči se družbi". Delegatom sta bila poleg sprejetega predlagana še dva alternativna programska dokumenta, ki pa nista dobila zadostne podpore. V zaključnem govoru je Cofferati pozval levico in vlado, naj pogosteje uporabljata izraz "reforma" in od levice še posebej zahteval, naj bo pogumnejša in naj se ne izneveri programiranju oziroma načrtovanju. Odločno je podčrtal avtonomnost CGIL in nasprotoval obnovitvi strankarske pripadnosti sindikatov. Kar zadeva ustanovitev nove sindikalne organizacije, je sicer najavil "konstitutivno fazo" za združitev CGIL s CISL in UIL v nov, samostojen sindikalni subjekt, očitno pa bo združevanje dolgotrajno, saj je svoj zaključni govor končal z besedami "Nasvidenje na 14. kongresu leta 2.000" in ne nasvidenje na prvem kongresu enovitega sindikalnega gibanja.

Pavle Vrhovec

Sindikat kovinske in elektroindustrije Slovenije
Sindikalna podružnica družb Slovenskih železarn na lokaciji Ravne

Vabilo na okrogło mizo »Železarno vrniti Koroščem«

Okrogla miza bo v ponedeljek, 15. julija 1996, ob 16. uri v sejni sobi 322 uprave Metala.

Izhodišče za razpravo je pogled vodstva Slovenskih železarn o viziji lastninske preobrazbe. Podlago za to bo dal zakon o privatizaciji državne lastnine, ki je že prešel drugo branje in bo kmalu posredovan državnemu zboru v sprejem.

Sindikat, kot zainteresirana stran, pričakuje podporo političnih in gospodarskih dejavnikov v regiji in drugih vabljenih ideji, da je edina dolgoročna in optimalna možnost jeklarstva in livarstva ter na tem temelječe predelave in strojegradnje družb Slovenskih železarn na lokaciji Ravne v organizacijski in lastninski preobrazbi tesnejša povezava, da bo v proizvodno–poslovni verigi možno izrabiti vse sinergetske prednosti, zagotoviti obstoj kar največjega dela sedanjih proizvodnih programov in njihov razvoj. Samo na tej podlagi vidimo možnost ohranitve delovnih mest, ki se po vseh dosedanjih posegih ne bi smela več krčiti, in na tem temelječo socialno varnost zaposlenih in občanov.

Zato zagovarjamo eno ali več delniških družb, skratka različne možnosti, kot jih daje zakon o gospodarskih družbah. Interes države – sanatorja ne bi bil nič okrnjen.

Želimo torej spregovoriti o tesni spregi strategije razvoja do leta 2005 in opredelitve lokalnih dejavnikov ter možnosti lastninske preobrazbe. Že pripravljene strategije družb ali koncerna vabljenim ne moremo posredovati, ker jo je uprava SŽ proglasila za zaupen akt, kljub zahtevi, da bi tak akt potreboval kar najširšo strokovno in politično verifikacijo že v času končnega oblikovanja, ne pa samo seznanitve po sprejemu na vladnih organih.

Dušan Posedi,
predsednik
Janko Dežman,
sekretar

Vizumi za Balkance

Vrla slovenska vlada je v hitenju, da bi Slovenija čimprej postala sanitarni kordon civilizirane Evrope, in v pravi schengenski aparthaidski maniri pohitela z uvedbo vizumov za državljane BiH. Pri tem je še enkrat požrla slovesno izjavo o dobrih namerah ob sprejetju resolucije o osamosvojitvi. Prav po balkansko, kjer beseda nič ne drži, kar gospod Drnovšek iz svoje bogate preteklosti v Beogradu prav dobro pozna. Vlada je z eno samo trapasto potezo, v želji po všečnosti našim severnim sosedom, ki nas sicer še vedno skupaj z drugimi bivšimi sodržavljani zmerjajo s »Čuši«, podrla vse, kar je bilo med vojno zgrajenega v odnosih s to nesrečno državo.

Pri tem ne gre za kratkoročne gospodarske interese, temveč še bolj za dolgoročne, kar se utegne Sloveniji še krepko otepati. Hinavsko zatrjevanje, da ukrep za gospodarsko sodelovanje ne bo imel hujših posledic, je takoj demantirala bosanska vlada s sklepom o uvedbi vizumov za slovenske državljane in pozivom njenega predsednika k bojkotu slovenskih izdelkov. To je res enkraten dosežek Drnovškove vlade in ksenofobov à la Šter v njej. In to je pravzaprav višek in bistvo zgodbe o uspehu.

Če gospodje iz vlade mislijo, da nas bo to kaj približalo Evropi (kaj pa pravzaprav to sploh je?), se krepko motijo. Seveda, če imamo v mislih isto Evropo – civilizirano in tolerantno. Če zunanjemu ministru parlament ne bi izglasoval nezaupnice, tedaj ko jo je, bi jo moral sedaj, kar pa je glede na sestavo skupščine malo verjetno. Predvsem pa bi moral že končno oditi predsednik vlade, ki je za tak sklep neposredno odgovoren, in vsi tisti ministri, ki bi ga morali opozoriti na škodljive posledice za njihove resorje – pa ga niso. Tako bi morala reagirati ministra za gospodarske dejavnosti in ekonomske odnose, minister za notranje zadeve, minister za promet in zveze, minister za šolstvo in šport, ker ukrep ruši projekt odprte družbe in ogroža športne stike z BiH, minister za kulturo – ki mu kaj takega pade zadnjemu na pamet, itd. Ministrstvo za znanost je že tako uspešno zrušilo projekt raziskovanja nacionalističnih pojavov v slovenskih medijih, kot je bilo razbrati!

Vodenje zunanje in politike nasploh na Drnovškov način, drobne spletke, kjer so pogosto žrtve njegovi najtesnejši sodelavci brez kakršnih koli utemeljenih razlogov, ter paktiranje z najreakcionarnejšimi silami, če mu je to v trenutno korist, je vredno velikega mojstra manipulacije in Machiavellijevega imitatorja. Mojstru ni prav nič nerodno sklepati kupčij s svojimi najhujšimi kritiki, pa čeprav mu to prinese le kratkoročno korist. Pri vsem tem mu je najmanjša malenkost požreti še tako svečano dano besedo. Ko mu računsko sodišče natrese kup nepravilnosti po ministrstvih, ki niso več nepravilnosti, temveč zlorabe, gre molče mimo njih. To je pač evropski model obnašanja. Skupaj s servilnim obnašanjem do sosedov, ki jim prihranimo sitnosti na svoj račun in katerih banke in zavarovalnice v zahvalo nemoteno rovarijo po Sloveniji, pa jih nihče ne vpraša za dovoljenje. Saj smo vendar odprta družba!

Dovolj je cinizma. Čas je že, da se nehamo sprenevedati in rečemo bobu bob, prenehamo s šenflorjanščino ter da vlada prekliče trapasti in škodljivi ukrep in sama sprejme odgovornost za povzročeno škodo!

Tugomer Kušlan,
Laze, Logatec

Odpravite vizume za državljane BiH!

Javno pismo predsedniku vlade dr. Janezu Drnovšku

Pišem Ti javno pismo, ker menim, da gre za izjemno pomemben etični, politični in gospodarski problem. Uvedba vizumov za državljane Republike Bosne in Hercegovine v obdobju, ko je po nekaj letih vojne prišlo do pomiritve v tej nesrečni državi, je odjeknila kot zaušnica vsem tistim v Bosni in Hercegovini, ki so verjeli, da smo v Sloveniji njihovi iskreni prijatelji. Slovenija ni uvedla vizumov za državljane Bosne in Hercegovine med vojno, ni jih uvedla, ko so v našo deželo prihajali valovi beguncev, in ni jih uvedla, ko je prišlo do daytonske delitve teritorijev in z njo povezane selitve ljudi. Vlada Republike Slovenije jih uvaja sedaj, ko se je v Bosno in Hercegovino vračajo begunci in ko številni naši gospodarstveniki iščejo možnosti za sodelovanje pri projektih obnove. Uvedba vizumov spreminja Republiko Slovenijo iz Bosni in Hercegovini prijateljske države v sanitarni kordon, kar gotovo ni in ne bi smel biti naš namen.

Prepričan sem, da sklep Vlade Republike Slovenije o uvedbi vizumov za državljane Bosne in Hercegovine ni bil dovolj vsestransko pretehtan. Zato predlagam, da Vlada Republike Slovenije svojo odločitev ponovno prouči in jo spremeni.

mag. Janez Kocijančič,
predsednik ZL

Socialna bomba v Dobrepoljski dolini

To so besede delavcev, ki so bili do 5. 7. 1996 zaposleni v Iskri Stikalni elementi Videm–Dobrepolje. Stečajni senat Okrožnega sodišča v Ljubljani je s sklepom z dne 5. 7. 1996 uvedel nad družbo Iskra Stikalni elementi Videm–Dobrepolje stečajni postopek. Delavci so si pretekli petek na oglasni deski podjetja ob 11. uri prebrali, da je ob 13.15 zbor delavcev. Zbranim delavcem je spregovoril stečajni upravitelj Igor Bončina. Po dokončanem zboru je vseh 208 delavcev prejelo sklepe, da bodo začasno še opravljali potrebna dela v podjetju. Pri tem ne moremo pozabiti, da je bilo v tem podjetju pred leti zaposlenih preko 350 delavcev in je zagotavljalo kruh veliki večini družin v tej dolini. S postopki ugotavljanja tehnoloških presežkov so že pred časom skoraj prepolovili število zaposlenih. Ker niso izplačevali odpravnin, jubilejnih nagrad ipd., je Območna organizacija ZSSS Grosuplje številne delavce zastopala v postopkih pred sodiščem.

Med delavci, ki so s tem ostali na eesti, so predvsem socialno ogroženi delavci s štirimi, šestimi otroki, kjer je doma že tudi zakonec, tisti, ki so bili odsotni zaradi bolniške, porodniške, pa seveda za vodstvo podjetja povsem razumljivo, predsednik sindikata.

Ljudje se sprašujejo, ali je to »nagrada« politike, ki obljublja skrb za družine z več otroki.

Vilma Horvat,
sekretarka Območne organizacije ZSSS Grosuplje

Delavska enotnost

Stvar je jasna. To je moj časopis. Zato ga naročam na naslov:

Priimek in ime:.....

Naziv podjetja ali ustanove:.....

Naslov:.....

Podpis naročnika:

ZELENI TELEFON 080 1515

SKB BANKA D.D.

Delavska enotnost je bila ustanovljena 20. novembra 1942 in je glasilo Svobodnih sindikatov Slovenije • Izdaja ČZP Enotnost, 1000 Ljubljana, Dalmatinova 4, poštni predal 279 • Direktor: Marjan Horvat, tel. 313-942, 132-61-92, faks 311-956 • Odgovorni urednik: Ciril Brajer, tel. 131-61-63, 313-942 • Novinarji: 13-16-163 • Časopis urejajo: Marija Frančeškin (Življenjska razpotja), Tomaž Kšela (Sindikati), Damjan Križnik (Sindikalni zaupnik), Franček Kavčič (Sindikati), Boris Rugelj (Na tržnem prepihu), Bora Zlobec (lektorica), Brane Bombač (oblikovalec in računalniški prelom), Sašo Bernardi (fotografija) in Jožica Anžel (tajnica), tel. 313-942, 132-61-92 • Naročnina: 321-255 • Marketing: 321-255, 133-52-55 • Posamezna številka stane 280 SIT • Žiro račun: 50101-603-46834 • Tisk: Tiskarna Ljudske pravice, Kopitarjeva 6, Ljubljana

ZAKAJ HOČEJO PODRŽAVITI SINDIKALNO PREMOŽENJE

Iz magnetograma državnega zbora povzemamo nekaj političnih in tudi osebnih misli poslancev o predlogu zakona o skupnem upravljanju sindikalnega premoženja. Predstavljamo le argumente, ki lahko privedejo do »podržavljenja premoženja«, nastalega iz članarine, ne pa iz državnega denarja. Sklepi državnega zbora kažejo, da bo zakon lahko sprejet še v tem mandatu, seveda če bodo predlagatelji pripravili kriterije za delitev in tudi njeno izvedbo. Če sklepe prav razumemo, državni zbor računa na kooperativnost sindikatov, čeprav ne posega le v njihove medsebojne odnose, ampak tudi v materialno podlago njihovega dela. Kako gre to skupaj, naj ocenijo tisti, ki bi z zakonom pravzaprav radi, da bi KNSS-Neodvisnost postala »enakopravna in enako močna« kot drugi sindikati. Z izjemo te nove sindikalne centrale so drugi sindikati obdržali premoženje, ki so ga imeli že v prejšnjem sistemu. Brez vsega je le z Demosovo politično voljo spočeti novi sindikat.

Jože Pučnik, SDS, predlagatelj:

Imamo enosindikalni sistem

Največji sindikat, direktni naslednik prejšnjega, uporablja premoženje, ki ne pripada samo njemu. Tu je motiv, zakaj se delitev ni uredila z dogovarjanjem. Ker je dogovarjanje mogoče zavlačevati več let, smo socialdemokrati prišli do zaključka, da je poklican državni zbor. Prejšnji sindikati so bili državni, imeli so monopolni položaj, premoženje je bilo prilaščeno, to je bilo na robu zakonitosti, če ne že nezakonito. Vprašanje dediščine iz prejšnjega režima je treba rešiti, da lahko zaživi sindikalno gibanje v smislu pluralnih, pravih sindikatov.

Lastnina ni bila nikdar lastnina tega sindikata, ampak je bila vedno državna ali družbena. Dokler imamo organizacijsko in materialno premočne ene sindikate, je tako, kot bi imeli enopartijski sistem. Zaradi nepravičnega prilaščanja lastnine nekdanjih komunističnih sindikatov, imamo v bistvu enosindikalni sistem.

Svobodni sindikati so leta 1990 in 1991 organizirali štrajke v korist svojih direktorjev. Tu okoli parlamenta so takrat vozili avtobusi, kjer so sindikati protestirali za svoje politične cilje. Sindikati so takrat podpirali Združeno listo in nekatere druge postkomunistične sile.

Šele zdaj prihaja do evropeizacije sindikalnega gibanja v Sloveniji. Pretesna povezava med nasledniki Zveze sindikatov Slovenije in Združeno listo ovira evropeizacijo in normalizacijo sindikalnega gibanja.

Metka Karner Lukač, SLS:

Neenakopravnost na kvadrat

Člani novih sindikatov niso bili v enakopravnem položaju, prostore so morali najemati ali delati v zasebnih pisarnah. Člani novih sindikatov niso imeli niti možnosti rekreiranja in uporabe počitniških objektov. Položaj novih sindikatov je torej dvakrat neenakopraven.

Vitodrag Pukl, SDS:

Svobodni sindikat ne more reprezentirati nas delojemalcev

Med tranzicijo je sindikat, ki je bil prej uradni, prevzel večino članstva in se lahko z njim izkazuje. Ta sindikat je po sili razmer začel zastopati interese vodstvenih struktur v podjetjih in dejansko prisilil večino delavcev, da so se vanj včlanili. Če bi se hoteli včlaniti v kateri drug sindikat, bi imeli negativne posledice, ki bi se kazale v tem, da bi dobili knjižico ali postali tehnološki presežek. Svobodni sindikat ni tisti, ki bi reprezentiral nas delojemalce.

Ivan Verzolak, SND:

Ker nas je Svobodni zrevoltiral, smo ustanovili Neodvisni sindikat

Leta 1990 smo dobili od bivšega sindikata zahtevo, da se moramo izreči, ali pristopamo k Svobodnemu sindikatu; če pa ne, pa zakaj ne. To nas je takrat toliko zrevoltiralo, da smo takoj začeli ustanoviti Neodvisnisindikat. Delavci in mojstri so se pritoževali, da so nanje pritiskali, naj vstopijo v Svobodni sindikat, sicer bodo dobili slabše plačano delovno mesto.

Alojzij Metelko, SLS:

Sindikat je odločal tudi o kreditih

Imel sem vodilni položaj v kmetijski zadrugi. Če ne bi bil član tistega sindikata, te funkcije ne bi mogel opravljati. Ker sem bil vodilni, sem ob reelekciji potreboval sindikalno soglasje. Sindikat je odločal tudi o tem, kdo bo dobil kredit.

Leta in leta je bilo treba plačevati en odstotek od osebnega dohodka. To da si hoče ta sindikat vse prilastiti, bi primerjal z Jugoslavijo, ki hoče postati pravni naslednik prejšnje države in si vse prilastiti.

Jožef Kopše, SPS:

Diskriminacija tudi pri ozimnici

Do leta 1968 smo bili vsi zaposleni obvezno člani sindikata, kasneje je bilo to formalno prostovoljno. Od 300 zaposlenih v Athmosu le trije niso bili v sindikatu.

Kadarkoli je bila ozimnica, so rekli, ti nimaš pravice, nisi član sindikata. Podobno je bilo na športnih igrah in kulturnih večerih.

Miroslav Geržina, SKD:

Če bo premoženje razdeljeno, bodo sindikati enako močni

Mislim, da se sindikati ne morejo sporazumeti, ker je denar v eni roki in z njim se da narediti marsikaj: časopis, oglasi, pomoč ljudem v stiski. Združena lista, ki ima vpliv na Zvezo svobodnih sindikatov, bi jim morala povedati, naj se dogovorijo, naj razdelijo, kot je treba. Če se izenačijo materialni pogoji, se bo izenačilo tudi delovanje, moč, vpliv. Poznam ljudi, ki bodo potem šli proč od Svobodnih sindikatov. Zdaj ne morejo, ker so tam boljši pogoji.

Pripravil: F. K.

SOCIALDEMOKRATI NAJ SINDIKATE PUSTIJO SINDIKATOM

1.

Obžalujem, da so posameznim poslancem podtaknili kukavičje jajce – kup neresnic – in prepričan sem, da bi ob pravem in resničnem informiranju gotovo odločili bolj v duhu Evrope, ko so. Ne morem namreč razumeti, da izobraženi poslanci tolčejo kar počez. Tega od ljudstva izvoljeni poslanci ne smejo, sploh pa ne tega, da jim je več za preteklost kot za prihodnost. Sam pa ne bi bil rad v koži nekaterih poslancev, ki s preteklostjo nikakor ne morejo pospraviti in si reči: raje boleč konec kot bolečina brez konca.

Po svoje mi je teh ljudi celo žal. Saj ne more biti lepega jutra, lepega dne in še manj noči, če te noč in dan spremlja mora preteklosti.

2.

To, da z lastnino bivše Zveze sindikatov Slovenije razpolagamo oziroma jo upravljamo samo Svobodni sindikati Slovenije, ne drži. Del te lastnine in še nekaterih imajo tako Konfederacija sindikatov 90, PERGAM, Svet kranjskih sindikatov in še kdo, da ne bi preveč našteval. No, in če sem malo zloben, so si od leta 1990 pa do danes, nekateri sindikati, ki niso člani ZSSS, iz sindikalne članarine kupili kar precej novega premoženja. Da so to lahko storili, so imeli podlago v članstvu in denarju.

3.

Prav smešne pa so trditve, da smo v času Demosove vladavine Svobodni sindikati Slovenije delavstvo prisiljevali, da se je vključevalo v Svobodne sindikate Slovenije. Nasprotno, sam mislim, da so v tistih časih morali zbrati kar precej poguma, da so ostali oziroma da so vstopili v Svobodne sindikate Slovenije, in sicer tako, da so individualno vstopili v naš sindikat, ne skupinsko, kot je to manira drugih oziroma nekaterih sindikatov. Še danes se spominjam stavka Demosovega veljaka: Če boste zbrali 50.000 članov Svobodnih sindikatov Slovenije, klobuk dol.

4.

Ne vem, oziroma nisem prepričan, ali so poslanci proučili pisma in priporočila evropskih sindikalnih organizacij naslovljena na predsednika Državnega zbora in predsednika Vlade Republike Slovenije. Vsa ta pisma priporočajo, naj se sindikati dogovorimo in razdelimo ter statusnopravno uredimo sindikalno premoženje. Ne pa na tak način, da najprej stranka in potem država uredi po svoji presoji, kaj komu gre in kaj komu ne gre. Sploh pa ne tako, da v to razdelitev poseže v času, ko so, vsaj po moji presoji, štiri sindikalne centrale dosegle precejšen napredek na razdelitvi in statusnopravni ureditvi sindikalnega premoženja. Pogajanja so pravzaprav kljub vsem zadregam uspešno potekala, tako za razdelitev Dalmatinove 4 kot po območnih organizacijah. Treba pa je upoštevati, da imajo posamezni panožni sindikati, združeni v Zvezo svobodnih sindikatov Slovenije, precej več članstva kot posamezne sindikalne centrale, s katerimi se pogajamo. Po sedanjem predlogu delitve sindikalnega premoženja na Dalmatinovi 4 bi ZSSS v lasti obdržala tri nadstropja, prostore v preostalih dveh nadstropjih pa bi si porazdelili samostojni sindikati, ki imajo že sedaj sedež v zgradbi in po novem tudi KNSS, Konfederacija 90 in Pergam. Podobno velja za delitev počitniških zmogljivosti. Teh ni toliko, kot bi sklepali, seznam pa je bil pred leti objavljen v Poročevalcu Državnega zbora. Zato me toliko bolj čudi, da pravzaprav vsi sklepajo, za kako veliko sindikalno premoženje gre oziroma za kako velik skriti sindikalni zaklad. Bojim se, da bodo na koncu vsi malo razočarani. Tudi to, da smo svobodni sindikati nekaj počitniških zmogljivosti prodali, je kukavičje jajce, nič ni prodano.

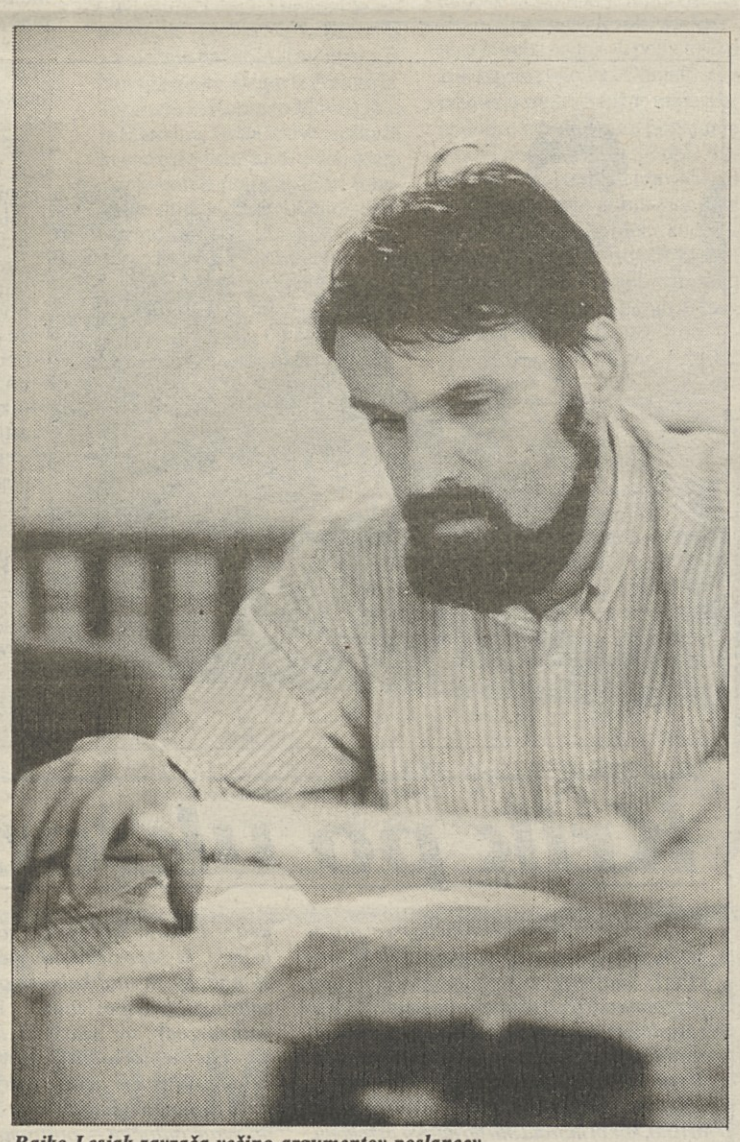

Rajko Lesjak zavrača večino argumentov poslancev

Rad bi poudaril še to, da smo Svobodni sindikati Slovenije od leta 1990 do danes vložili v to premoženje precej denarja. Še več, veliko ga bo potrebno še vložiti, ker gre tudi za stare in dotrajane zgradbe, za prostore, ki naravnost kličejo po adaptaciji. Sicer pa je, po moji presoji, lahko sporna tudi trditev, da je bila članarina sindikata družbena oziroma državna lastnina. Ta je bila namreč trgana od plače delavca in je šla iz njegovega žepa. In iz tega denarja se je takrat ustvarilo sindikalno premoženje, država oziroma družba ni nič prispevala.

5.

Tistega o ozimnici ali svinjskih polovičkah, kot so temu nekoč pravili, o športnih igrah, rekreaciji, sindikalnih izletih in kulturnih večerih ter diskriminaciji, pa se mi ne zdi vredno komentirati, ker vleče rahlo na otročje oziroma smo to v Svobodnih sindikatih že zdavnaj vzeli in pozabili. To namreč kaže na to, da so razpravljalci ostali v nekem zgodovinskem času, ki je že davno za nami. Še bolj pa kaže na to, da ne poznajo poslanstva sindikata in njegove vloge.

6.

Proti komu in zakaj smo Svobodni sindikati Slovenije organizirali protestne shode in stavke, bi zelo na kratko želel nekaterim obuditi spomin. Splošno stavko 18. marca 1992 smo organizirali s popotnico "Stavkali bomo vsi, ki živimo od svojega dela in mislimo s svojo glavo", in sicer za ukinitev zakona o plačah in pravično ceno dela, zajamčeno plačo, ki omogoča preživetje, izpolnjevanje kolektivnih pogodb, nova delovna mesta, socialno varnost in stabilnost ter spoštovanje delavskih pravic in svoboščin. Protestni shod 27. avgusta 1991 oziroma izredna konferenca je bila organizirana zato, ker smo takrat nasprotovali, da bi samostojna in neodvisna Slovenija postala država bivših in novih bogatih lastnikov na račun obubožanih in brezpravnih delavcev. Nasprotovali smo taki prihodnosti, ki bi peljala v nepravičnost, krajo, brezposelnost in revščino. Zato smo, in proti temu in takim zakonom protestirali, in sicer proti zakonu o denacionalizaciji, zadrugah in lastninskem preoblikovanju podjetij. Zahtevali smo takšen delež lastnine, kot ga je soustvaril delavec.

Desetega septembra 1991 smo Svobodni sindikati Slovenije na Trgu osvoboditve protestirali proti zakonu, ki je delavcem in delavkam pisal črno prihodnost. Takrat smo javnosti sporočili: "Smo za lastninjenje in odpravo krivic, nočemo pa biti okradeni. Smo za tvorno sožitje dela in kapitala, delavcev in kmetov, ne želimo pa ostati brez dela in hrane. Smo za tržnost in znanje, toda ne bomo se odrekli pravici do soupravljanja." To smo takrat povedali politikom v obraz.

Šestega novembra 1993 smo na ploščadi pred Metalko v Ljubljani protestirali zato, da bi oblastnikom in lastnikom pokazali, da nočemo takšne gospodarske in socialne politike, ki ukinja delovna mesta, delavce odpušča in ustvarja armado brezposelnih. Zahtevali smo takšno gospodarsko in socialno politiko, ki bo po meri delavk in delavcev. S podobno naravnanostjo in zahtevami so stavkali in protestirali tudi sindikati dejavnosti, organizirani v Zvezo svobodnih sindikatov Slovenije.

Prav čudi me, da se po vsem tem lahko sociologi oziroma nekateri socialdemokrati zatečejo k trditvi, da smo takrat stavkali, protestirali in hodili okrog parlamenta zato, da bi ščitili direktorje in še koga. Nasprotno, z analizo stavk lahko dokažemo, koliko direktorjev je moralo odstopiti zaradi zahtev Svobodnih sindikatov Slovenije. Smešno je, češ da so takrat ti ljudje, ki so bili na protestnih shodih, podpirali nekatere druge postkomunistične sile. Še bolj smešno pa je, da danes ti socialni demokrati opozarjajo, sicer z veliko zamudo, na popolnoma podobne probleme in družbene pojave. Osebno sicer vem, zakaj ta opozorila ravno sedaj in v tem času, na tak populističen način, vendar pustimo stranko pri miru, to pravico imajo, to je pač demokracija in parlamentarno življenje. Če poslanci sklenejo, da ne bo nedelje, je pač ni.

7.

O sindikalnem pluralizmu in tem kaj ima od tega delavec in kako ga lahko izkoriščata delodajalec in oblast, pa prepuščam sociologom in politologom in še komu. Sam imam o tem pač svoje mnenje. Zagotovo pa velja, da tesna povezava med strankami ovira evropeizacijo in normalizacijo sindikalnega gibanja v Sloveniji. Še posebno v takih odnosih med stranko in sindikatom, kjer ima sindikalni lider domačo nalogo, da v sindikatu uveljavlja strankarsko politiko. Zato Socialdemokratski stranki Slovenije toplo priporočam, naj pusti sindikat sindikatom, brez kakršnih koli sindikalnih forumov oziroma sindikalnih SZDL-jev.

8.

Kljub vsej slikoviti razpravi o lastnini in še bolj o vsem drugem, kar nima nič skupnega z lastnino, verjamem, da si bodo nekateri poslanci še premislili in se ne bodo pustili ujeti v politične in pravne zanke tega zakona. Čeprav vem, da je poslancem dana oblast od ljudstva, bi nekaterim sporočil, da omikanost res ni edini način življenja, je pa edini, ki ga je vredno živeti.

Rajko Lesjak

Sindikalna lista

Prvi del julij 1996

1. Dnevnice	
– cela dnevnica (nad 12 do vključno 24 ur odsotnosti)	3.500,00
– polovična dnevnica (nad 8 do 12 ur odsotnosti)	1.750,00
– znižana dnevnica (od 6 do 8 ur, če se potovanje začne dve uri pred začetkom delovnega časa in konča dve uri po njem)	1.218,00
2. Kilometrina (od 1. 3. 96 dalje)	24,66
3. Ločeno življenje	45.345,00
4. Prenočišče - Povračilo sroškov prenočevanja do višine zneska po predloženem računu, ki ga odobri delodajalec	
5. Regres za prehrano	11.336,00

Drugi del

V drugem delu objavljamo povprečno plačo za obdobje februar–april 96 kot osnovno za uveljavljanje pravic iz neposredne skupne porabe. Povprečna plača v preteklih treh mesecih v gospodarstvu Slovenije znaša 72.771 SIT.

1. Jubilejne nagrade	
– za 10 let	36.386,00
– za 20 let	54.578,00
– za 30 let	72.771,00
2. Nagrada ob upokojitvi	218.313,00
3. Solidarnostne pomoči	72.771,00

Vir: Zavod RS za statistiko *Strokovna služba ZSSS*

Opomba:
Objavljena višina nagrade ob upokojitvi je rezultat kolektivnega pogajanja. Sprejeta sprememba uredbe Vlade RS o stroških, ki se priznavajo kot odhodek (Ur. l. RS, št. 7/95), pa omogoča to nagrado do višine treh bruto plač v gospodarstvu RS.

Dopolnilni podatki

V skladu z zakonom o izvajanju socialnega sporazuma za leto 1996 (Ur. l. RS, št. 34/96) v sindikalni listi objavljamo podatke, potrebne za izvajanje sporazuma:

1. Minimalna plača za mesec julij, avgust in september 1996 54.570 SIT

2. Regres za letni dopust je v uspešnih podjetjih možno izplačati do višine povprečne plače v gospodarstvu za zadnje 3 mesece v bruto znesku; povprečna plača v bruto znesku za obdobje februar–april znaša 113.364 SIT

Opomba:
Še največ vprašanj se v zadnjem času pojavlja pri uporabi eskalacije. Potrebno je upoštevati, da se eskalirajo izhodiščne plače po tarifnih in plačilnih razredih. Tarifnih razredov je v panožnih pogodbah devet, v podjetniških kolektivnih pogodbah pa so uveljavljeni podrazredi – plačilni razredi, ki jih je več. Vse te plače se v skladu s socialnim sporazumom v celoti eskalirajo.

Ponovno opozarjamo, da že več kot 6 let obračun plač po vrednosti točk ni skladen s kolektivnimi pogodbami.

Strokovna služba ZSSS

KAJ DELAJO

Čez Rokavski preliv

Na povabilo vodstva federacije sindikata kovinarjev in jeklarjev Anglije ISTC je na tridnevni obisk v London odpotovala delegacija Svobodnih sindikatov Slovenije, v kateri so predsednik SKEI Slovenije Albert Vodovnik, predsednik ZSSS mag. Dušan Semolič in pravnica SKEI Lidija Jerkič.

Delegacija se bo z vodstvom angleškega kovinarskega in jeklarskega sindikata pogovarjala o ekonomskih in socialnih zadevah v kovinski in jeklarski industriji v obeh državah, dogovorili pa se bodo tudi za glavne točke, na katerih bo temeljilo medsebojno sodelovanje. Člane delegacije Svobodnih sindikatov bo sprejel tudi poslanec spodnjega doma britanskega parlamenta Denis Mac Shane in se z njimi pogovarjal o odnosih med sindikati in političnimi strankami. Med obiskom se bo delegacija srečala z direktorjem Sklada Jima Conwaya in ga seznanila z ekonomskimi in političnimi spremembami v Republiki Sloveniji, predsednik ZSSS mag. Dušan Semolič pa se bo sestal tudi s predstavniki britanskih tradeunionov (TUC) in se pogovarjal o sodelovanju med organizacijami.

P. V., V. B.

V republiških odborih

Sindikat komunalnega in stanovanjskega gospodarstva

Izhodišne plače za gospodarske javne službe na področju komunalnih dejavnosti za obdobje julij–september 1996

Skladno z določbami tarifne priloge KP za leto 1994 za gospodarske javne službe vodnega gospodarstva in tarifne priloge za leto 1996 na področju komunalnih dejavnosti so za obdobje julij–september 1996 izhodiščne bruto plače takšne:

Tarifni razred		Relativno razmerje	Vodno gospodarstvo	Komunalne dejavnosti
I.	enostavna dela	1,00	50.437	53.026
II.	manj zahtevna dela	1,10	55.481	58.329
III.	srednje zahtevna dela	1,23	62.037	65.222
IV.	zahtevna dela	1,46	73.638	77.418
V.	bolj zahtevna dela	1,60	80.699	84.842
VI.	zelo zahtevna dela	2,16	108.944	114.536
VII.	visoko zahtevna dela	2,70	136.180	143.170
VIII.	najbolj zahtevna dela	3.50	176.530	185.591
IX.	izjemno zahtevna dela	4,20	211.835	222.709

Izhodiščne plače za podjetja na področju stanovanjske dejavnosti za obdobje julij–september 1996

Skladno z določbami tarifne priloge kolektivne pogodbe stanovanjske dejavnosti in na osnovi 2-odstotne eskalacije znašajo izhodiščne dejavnosti za obdobje julij–september 1996:

Tarifni razred		Relativno razmerje	Izhodišča 1. skupina	2. skupina	3. skupina
I.	enostavna dela	1,00	46.110	49.567	53.026
II.	manj zahtevna dela	1,10	50.721	54.524	58.329
III.	srednje zahtevna dela	1,23	56.715	60.967	65.222
IV.	zahtevna dela	1,46	67.321	72.368	77.418
V.	bolj zahtevna dela	1,60	73.776	79.307	84.842
VI.	zelo zahtevna dela	2,16	99.598	107.065	114.536
VII.	visoko zahtevna dela	2,70	124.497	133.831	143.170
VIII.	najbolj zahtevna dela	3,50	161.385	173.485	185.591
IX.	izjemno zahtevna dela	4.20	193.662	208.181	222.709

Pri določanju izhodiščnih plač je upoštevana 2-odstotna eskalacija dogovorjena s socialnim sporazumom za leto 1996.

Skladno s socialnim sporazumom in zakonom o njegovem izvajanju znaša minimalna bruto plača v tem trimesečju 54.570 tolarjev.

Miloš Mikolič, sekretar

sindikalni ZAUPNIK

ZA OHRANITEV DELOVNIH MEST

»Naš sindikat se skupaj z vodstvom Finalca iz Slovenske Bistrice že nekaj časa bori za obstoj tega podjetja, ki daje delo in kruh okoli 150 delavcem,« pravi sekretar območnega odbora Sindikata kovinske in elektroindustrije za Podravje Edi Ozimič. "Finalcu, ki proizvaja in vgrajuje kovinsko stavbno pohištvo ter izdeluje fasade, namreč podobno kot večini podjetij v kovinski panogi v Sloveniji kronično primanjkuje obratnih sredstev. Podjetje, ki ga je Vlado Markež odkupil od republiškega razvojnega sklada, je v minulih letih zlasti v tujini zelo razširilo obseg svojih poslov, česar pa banke niso ustrezno spremljale."

Po Ozimičevih besedah v Finalcu uresničujejo dolgoročni sanacijski načrt. Vodstvu Finalca se je s SKB banko že uspelo dogovoriti, da bo ustrezno spremljala nove posle, ki jih bo podjetje sklenilo v naslednjem obdobju. Še vedno pa ima podjetje probleme s starimi obveznostmi, zato so se njegovi vodilni na pobudo sindikata že sestali z ministrom za gospodarske dejavnosti Metodom Dragonjo.

Sindikat pa je, da bi tudi sam pomagal podjetju, z vodstvom Finalca že januarja letos podpisal »Sporazum o zagotavljanju in spoštovanju medsebojnih pravic in obveznosti, ki jih delavci in vodstvo podjetja prevzemajo s ciljem sanacije poslovanja in zagotovitve socialnega miru v Finalcu«. Po pogajanjih sta sporazum v imenu vodstva podjetja podpisala Vlado Markež in Maksimilijan Senica, v imenu sindikata kovinske in elektroindustrije pa predsednik v Finalcu Anton Perhavec, sekretar območnega odbora za Podravje Edi Ozimič in vodja pisarne v Slovenski Bistrici Dušan Detiček.

Edi Ozimič

Sporazum določa, da morajo delavci plače za pretekli mesec dobiti najkasneje do konca tekočega meseca, v skrajnem primeru pa še pet dni pozneje. Višina plač mora biti skladna s kolektivno pogodbo, regres pa bodo po sporazumu delavci dobili v dveh delih – julija in avgusta. »Sporazum delodajalcu pomaga premagovati likvidnostne težave, delavcem pa zagotavlja plače po kolektivni pogodbi«, povzema Ozimič in dodaja, da je določila sporazuma delodajalec doslej spoštoval.

»Težave v Finalcu so v veliki meri posledica naše ekonomske politike, ki ni naklonjena delovno in kapitalno intenzivni industriji. Banke in različna druga finančna podjetja z dragimi krediti izčrpavajo industrijska podjetja. Finalco je v zadnjih letih močno povečal obseg proizvodnje in izvoza ter sklenil precej novih poslov v tujini – zlasti v Nemčiji in Rusiji. Za vse te uspehe bi morala zdrava ekonomska politika Finalco nagraditi, dejansko pa ga je kaznovala. Dragi krediti za obratna sredstva so prodajno izvozno firmo spravili na kolena,« komentira Ozimič. »V Sindikatu kovinske in elektroindustrije pa menimo, da zaslužijo takšna podjetja, ki povečujejo obseg proizvodnje in odpirajo nova delovna mesta, vso podporo. Zato se bomo borili tudi za ohranitev Finalca in delovnih mest v tem podjetju,« je odločen Ozimič.

Tomaž K[illegible]

Najemne pogodbe razveljavljene

Stečajni upravitelj Tama Mirko Žagar je razveljavil vse dosedanje najemne pogodbe za uporabo strojev in prostorov bivšega Tama, ki so jih direktorji 15 novih družb pred stečajem podjetja podpisali s predstavniki Sklada Republike Slovenije za razvoj. To je storil zlasti zaradi prenizkih cen najema. Najemne pogodbe bodo prenehale veljati konec julija, še prej pa bo stečajni upravitelj pripravil predlog novih najemnih pogodb, ki bodo bolj uravnoteženo upoštevale interese novih družb in Tama v stečaju. Kaj odločitev stečajnega upravitelja pomeni za poslovanje novih družb, ki so zrasle na pogorišču Tama, je še težko oceniti.

T. K.

Foto: Sašo Bernardi

ZADOVOLJNA – Predsednik Rajko Stupar (levo) in glavni tajnik Doro Hvalica.

Dosegli vse cilje

Doro Hvalica nam je ta ponedeljek ves zadihan na hodniku povedal, da sta z ministrom Janezom Dularjem pravkar parafirala spremembe in dopolnitve kolektivne pogodbe za kulturne dejavnosti v Sloveniji. Do tega je prišlo le pet dni po vladnem vabilu na pogajanja. Sindikat kulture Slovenije je takrat vladi odpisal, da so spremembe in dopolnitve kolektivne pogodbe z bivšim državnim sekretarjem Jožetom Ostermanom parafirali že pred meseci. Parafiranim spremembam in dopolnitvam pa je dodal zahtevo za priznanje enakih dodatkov, kot so jih za zdravniki uveljavili najprej zdravstveni delavci, kasneje pa še šolniki. Gre za dodatne količnike od 0,25 za nosilne poklice s srednjo izobrazbo do 1,20 za kulturne prvake.

Prejšnji teden se pogajanja o vsem tem niso mogla začeti, saj pogajalska ekipa sindikata zanje ni imela mandata glavnega odbora. Ker je večina članov glavnega odbora v zadnjih dneh soglašala z vsemi omenjenimi zahtevami, sta pogajalski skupini obeh strani ta ponedeljek spremembe in dopolnitve kolektivne pogodbe tako uskladili.

Sindikat je dosegel prav vse zastavljene cilje, pravi Hvalica. Računajo, da bo vlada parafirano besedilo formalno potrdila še v tem tednu. Takoj zatem pa bo možen tudi formalni podpis.

F. K.

Krik po ukrepih

Razmere na slovenskem medijskem prizorišču, ki so mu zaradi majhnosti deformacije že vrojene, so kritične in kličejo po ukrepanju. Prestrukturiranje javne RTV je zaradi zunanjih posegov, ne nazadnje tudi zaradi slej ko prej dvomljivega posega ustavnega sodišča v zadevo Petan, še vedno na začetku in javna RTV zato po vsebini še vedno ni tisto, kar bi morala biti po nazivu in zakonu, namreč javna ustanova. V primeru RGL, ki te dni razburja javnost, skuša lastniška funkcija uveljaviti svojo voljo na grob način tako, da je zanikana funkcija RGL kot javnega glasila, kot glasila, ki je odgovorno tudi javnosti in ne samo lastnini – kar je tudi osnova za dodeljevanje oddajnih frekvenc. V še vedno nejasni kupčijo med CME in Kanalom A se, kot kaže, širi tisto programsko sodelovanje, ki naj bi obšlo omejitve iz zakona o javnih glasilih; večinski lastnik Kanala A pa je protimonopolne omejitve lastnine obšel tako, da si deleže deli v družini. V Sloveniji so še vedno založniki, ki zaposlene odvračajo od profesionalnega in sindikalnega organiziranja; založniki, ki zaposlenim ne izdajajo delovnih pogodb; ter založniki, ki opravljenega dela ne plačujejo. Državna uprava se ne odziva, ker je očitno v krizi – dokaz so žrtve vojnega nasilja, ki še vedno čakajo na svoje odločbe –, politični razred pa se prednostno ukvarja z ustvarjanjem karizmatičnih osebnosti, ki bi ga potegnile na varno v naslednje mandatno obdobje, ter z izdelovanjem kar se da udobnih amortizerjev za sestop z oblasti za tiste, ki jih bo volilno telo konec leta kaznovalo tako, da jih bo spregledalo. Sami prizadeti – novinarji in javnost – pa imajo pogosto premalo pravnega znanja ali pa so preveč izpostavljeni, da bi se postavili za svoje pravice in za pravice javnosti. Oblikovanje medijske krajine v Sloveniji je tako žal v preveliki meri prepuščeno silam, ki so najmanj dostopne nadzoru javnosti in ki jim je tudi najmanj do tega, da bi bili mediji odgovorni predvsem javnosti in ne političnemu razredu oziroma lastnini.

Društvo novinarjev Slovenije predlaga slovenski vladi in parlamentarnim strankam, naj po hitrem postopku pošljejo v parlament zakon o pravicah javnosti, ki bi še posebej zavaroval pravico javnosti do nepristranske in nepopačene informacije ter do takšne medijske krajine, ki bo takšno informacijo pospeševala. Društvo novinarjev Slovenije se nadalje zavzema za to, da bi s takšnim zakonom ustanovili inštitucijo poroka javnosti po zgledu ombudsmanov v nekaterih skandinavskih državah; porok javnosti naj bi bdel nad zdravim razvojem medijskih razmer v Sloveniji in dajal pobude pristojnim organom, njegova prva naloga pa naj bi bila govoriti v imenu tistih, ki ne znajo ali ne morejo govoriti zase. Pred očmi naj bi imel medijsko celoto, govoril pa naj bi z modrostjo civilne družbe in ne z avtoriteto oblasti. Društvo novinarjev Slovenije je v tem smislu pripravljeno v najkrajšem času predložiti izhodišča za ustrezno nomotehnično oblikovanje takšne zakonodaje.

Marjan Sedmak, predsednik DNS

Je bila zaostritev nepotrebna?

KOMPROMIS V MERCATORJU

Predsednik uprave poslovnega sistema Mercator Živko Kazimir Pregl pravi, da spor med sindikatom in upravo ni bil potreben, saj mu je uprava vedno pripravljena prisluhniti. Po besedah predsednice konference ZSSS v poslovnem sistemu Katje Galof pa do spora ne bi prišlo, če bi predloge novih aktov sindikat dobil pravočasno. Po večdnevnih in trdih pogajanjih sta Pregl in Galofova 4. julija podpisala dogovor. Ta zaposlenim v obvladujoči družbi zagotavlja, da v prehodnem obdobju uveljavljanja pravilnikov o plačah ne bodo prejeli manj, kot znaša njihova izhodiščna plača po kolektivni pogodbi dejavnosti skupaj z dodatki.

V prvi točki dogovora piše, da vsebina pravilnikov o plačah sodi v podjetniško kolektivno pogodbo. Uprava bo takšno pogodbo za trgovski del poslovnega sistema Mercator in tarifni del pogodbe za obvladujočo družbo pripravila tako, da bi lahko bila sprejeta do konca septembra. Predloga pogodb pripravlja strokovna skupina, ki jo sestavlja enako število predstavnikov sindikata in uprave. Zaposleni v obvladujoči družbi bodo v najkrajšem času prejeli sklepe o razporeditvi na podlagi nove sistemizacije delovnih mest.

Dogovor določa nezmanjšano glasno plač v obdobju do uveljavitve nove podjetniške kolektivne pogodbe. Nihče od zaposlenih delavcev v obvladujoči družbi ne bo prejel manj, kot znaša plača iz njegov tarifni razred po kolektivni pogodbi dejavnosti, povečani za dodatke, pri čemer se dodatek za stalnost ohrani v okviru osnovne plače. Na tej podlagi izračunano neizkoriščeno maso plač bo uprava namenila za delovno usposobljenost. Uprava bo najmanj pet dni pred izplačilom obvestila sindikat in svet delavcev o izvajanju dogovora. Vsak delavec bo dobil razumljiva pisna pojasnila o načinu oblikovanja in izračunavanja plače. Uprava bo sproti odpravljala morebitne napake novega plačnega sistema. Vse to povzemamo iz dogovora, ki sta ga 4. julija podpisala Kazimir Živko Pregl za upravo in Katja Galof za sindikat. O dosežkih in problemih, ki jih bo še treba rešiti, smo se pogovarjali z obema. Pregl je na naša vprašanja odgovoril takole:

Kako ocenjujete podpisani dogovor?

Pregl: Mislim, da so v sindikatu, ko so napovedali tiskovno konferenco, šli čez pravo mero. Na njihovo zahtevo smo namreč pravočasno odgovorili. Naša dejavnost je storitvena, opiramo se na ljudi, z njimi moramo torej imeti dobre odnose. Ne vidim torej nobenega razloga za zaostrovanje v obliki stavke. Ne vem, zakaj bi probleme prenašali navzven, če se lahko sporazumemo doma.

Rezultat je vseeno pozitiven, vendar bi ga lahko dosegli z normalnim pogovorom. Mislim pa, da so bila druga prizadevanja sindikata koristna, saj so njihovi predlogi in stališča našli mesto v sprejetem dogovoru. Dogovor smo posredovali zaposlenim, saj je bilo prav, da ostane v ozkih krogih. Čimveč ljudi naj sodeluje tudi pri nastajanju podjetniške

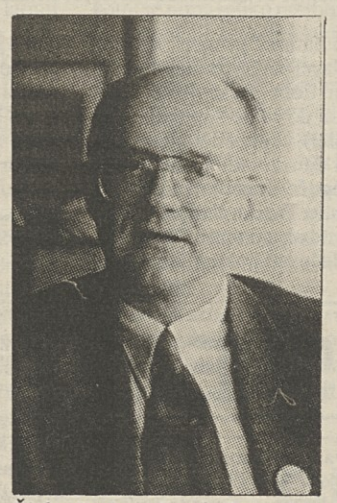

Živko Kazimir Pregl: Trgovci in skladiščniki ne bodo na slabšem.

kolektivne pogodbe, prednost bomo dajali pogodbi za obvladujočo družbo, saj samostojne same urejajo plačno področje.

Zakaj ste se odločili, da kolektivno pogodbo nadomestite s pravilniki?

Pregl: Pravilniki so vmesna faza do nove kolektivne pogodbe, za katero pa bi potrebovali več mesecev pogajanj. Pravilnike smo morali uveljaviti zlasti zaradi delavcev, ki so prišli v obvladujočo družbo iz bivših samostojnih podjetij in bi bili plačani na spodnji meji tega, kar jim gre po kolektivni pogodbi dejavnosti. Veliko število delavcev je imelo v pogodbi o zaposlitvi namesto zneska plače vpisan koeficient, kar ni skladno s kolektivno pogodbo dejavnosti. Naglica je bila potrebna tudi zaradi reorganizacije, saj so bili naprimer finančni delavci v obvladujoči družbi, ki isto delajo v isti sobi, plačani dokaj različno.

Sindikalni zaupniki pa vedo, da sem novo pogodbo večkrat predlagal. Tudi z novimi pravilniki smo opravili obsežno delo, ki bo pomagalo tudi pri pripravi podjetniške kolektivne pogodbe.

Neuradno smo slišali, da osemdeset odstotkov zaposlenih pri plači ne bo na slabšem, bodo preostali vseeno na slabšem?

Pregl: Odgovora na to trditev še ne vemo, saj bodo plače posameznikov šele izračunane. Za nas je najpomembnejše, da ne bodo na slabšem trgovci in skladiščniki. Na boljšem bodo naprimer zaposleni iz bivših manj uspešnih samostojnih podjetij, ki so po novem v profitnih centrih obvladujoče družbe. Res pa je, da bo treba nekje vzeti, da bi nekateri lahko pridobili. Bo pa bistveno manj individualnih pogodb, namesto 130 le 30. To je mogoče zaradi spremenjene organiziranosti. Šefi profitnih centrov ne bodo več skrbeli za nabavo, ampak le za čimvečjo prodajo. Nabavna in druge službe so iz bivših samostojnih podjetij prešle v obvladujočo družbo. Na podoben način so organizirane velike trgovske družbe v razvitih deželah. Mercator pa ustvarja 17 odstotkov trgovskega prometa v naši državi.

Katja Galof: Ustvarili smo dobro izhodišče za pogajanja o novi podjetniški kolektivni pogodbi.

Obvladujoče družbe so v Sloveniji neznanka, govori se tudi o Mercatorjevem holdingu ali koncernu. Ali lahko na kratko pojasnite vašo organiziranost?

Pregl: Bivše krovno podjetje, ki je bilo lastnik vseh Mercatorjevih podjetij, smo skupaj z 21 drugimi podjetji združili v obvladujočo družbo. Pravega holdinga torej nimamo. Obvladujoča družba ima 4100 od 9500 zaposlenih, ustvarja polovico vsega prometa, sedemdeset odstotkov pa trgovskega. Ob obvladujoči družbi imamo še samostojne trgovske družbe: SVS s sedežem na Ptuju, Dolenjska iz Novega mesta, Degro iz Portoroža, Trgoavto iz Kopra in Modna hiša iz Maribora. Tu sta še dve gostinski in ena inženirinška družba, osem proizvodnih podjetij in tri kmetijske družbe. Pogodbeno sodelujemo tudi s 15 kmetijskimi zadrugami. Naš cilj je združitev vseh živilskih trgovin v eno družbo.

Galofova pa je na naša vprašanja odgovorila takole:

Zakaj ste zadevo zaostrili?

Galofova: Pri pregledu novih pravilnikov, ki ju je sprejela uprava smo ugotovili, da bistveno spreminjata ureditev in da bi prišlo do znižanja cene dela v celotnem poslovnem sistemu. Nova pravilnika sta nepregledna in delavcem ne omogočata, da bi svoje plače izračunali sami. O tem smo se hoteli pogovoriti z upravo. Do zaostritve pa ne bi prišlo, če bi nam uprava akte dala pravočasno, ne pa šele takrat, ko naj bi bili sprejeti. Takrat ni več časa niti za njihovo pravo proučitev, kaj šele za uveljavitev naših predlogov in pripomb. Tokrat pa so akti prišli med nekatere zaposlene prej kot na sindikat in v nekaterih profitnih centrih povzročili precejšnje razburjenje.

Do napovedi tiskovne konference pa je prišlo tudi zaradi moje odsotnosti, saj nisem vedela, da se je na naše zahteve Pregl že odzval. Soglasje so torej iskali, za kratek stik pa sem kriva jaz ali predstavnik uprave Tomaž Ravnikar.

Je bilo narobe, da so pri vaših aktivnostih sodelovali tudi zunanji sindikalni pooblaščenci?

Galofova: Mislim, da moram imeti možnost zunanje pomoči, saj se sindikalisti iz podjetja na vse res ne moremo spoznati. Načelno se s tem strinja tudi uprava. Sodelovanje zunanjega pooblaščenca obvladujoče družbe Sandija Bartola so mi res očitali. Mislim, da bi brez zunanje pomoči konflikt še težje rešili.

In kako ocenjujete podpisani dogovor?

Galofova: Dosegli smo kompromis, ki dopolnjuje sprejeta pravilnika. Nova pravilnika bosta uveljavljena le kot začasna akta. Novi sistem bo preverjen, napake bodo takoj odpravljene. Določili smo tudi rok, do katerega je treba podpisati podjetniško kolektivno pogodbo. Ohranili smo razmerja znotraj plačne mase, kar je dobro izhodišče za pogajanja o novi podjetniški pogodbi. Nenazadnje bo sindikat pravočasno vključen v njeno pripravo, z naše strani bosta poleg mene sodelovala še Sandi Bartol in Dušan Djordjevič. Z doseženim sem torej zadovoljna, ne vem pa, ali bi brez zaostritve dosegli isto.

Franček Kavčič

Pošten dogovor

Pogajanja med vodstvom mariborskega Kvika in 54 trajno presežnimi delavci, ki so se prejšnji teden zbrali na protestnem zboru pred podjetjem, so uspela. Na pogajanjih, na katerih sta sodelovala tudi predsednik sinikata delavcev trgovine v podjetju Kurt Verdnik in sekretar podravskega območnega odbora tega sindikata Jože Murko, so se trajno presežni delavci z direktorjem Kvika Dušanom Svilarjem dogovorili o načinu izplačila odpravnine. Tako bodo delavci dobili ob zadnji plači, ki bo izplačana v gotovini do 12. julija, 20 odstotkov odpravnine v bonih in 10 odstotkov odpravnine v gotovini. Preostalih 70 odstotkov odpravnine bodo trajno presežni delavci dobili v gotovini v naslednjih dveh mesecih ob izplačilu plač v Kviku.

T. K.

LEP SPREJEM

Kot smo na kratko poročali že v prejšnji devilki Delavske enotnosti, je bilo od 23. do 6. junija v Bratislavi 4. srečanje sindikatov emične in sorodnih dejavnosti srednjeevropskih držav – tako imenovane Višegrajske kupine, ki se je končalo s sprejemom Sindikata kemične, nekovinske in gumarske industrije Slovenije (KNG) v njihove vrste.

O pomenu srečanja, na katerem so sodevale še Češka, Slovaška, Madžarska in oljska, govori tudi podatek, da so se ga poleg ndikalnih predstavnikov omenjenih držav deležili še: koordinator za Srednjo in Vzhodno vropo pri ICEM (Mednarodna sindikalna deracija delavcev kemične in sorodnih dejavnosti, energetike ter rudarstva) Peter Schitt, predsednik grupacije kemije in farmaije pri Gospodarski zbornici Slovaške Koltar in sam minister za ekonomske odnose ovaške Novotny.

Na srečanju smo se v štirih dneh pogovarjali problemih delavcev držav v tranziciji in še asti o lastninjenju ter delavski participaciji v olastninjenih podjetjih. Posebna tema pa je bila seznanitev z izkušnjami ÖGB ob vstopu v Evropsko unijo, ki jih je podal kolega Hirss.

Sindikat KNG se je na srečanju najprej na kratko predstavil, nato pa je slovensko zastopstvo prisotne seznanilo z ureditvijo delavske participacije pri nas in z vlogo sindikata pri tem ter v nadaljevanju še s projektom prehoda na enoodstotno članarino v našem sindikatu. Za obe temi so prisotne delegacije pokazale veliko zanimanje, kar se je izrazilo tudi v priložnostnih pogovorih z vsemi delegacijami. Dogovori smo se za nadaljnja poglobljena dvostranska srečanja.

Štiridnevno srečanje se je končalo s soglasnim navdušenim sprejemom Sindikata KNG Slovenije kot polnopravnega člana v Višegrajsko skupino. Dalje je bila sprejeta naša ponudba, naj bo prihodnje, 5. srečanje organizirano od 6. do 8. maja 1997 v Sloveniji. Dogovorili smo se tudi za teme tega srečanja: Sindikati in brezposelnost, Izobraževanje članov in pridobivanje strokovnjakov za sindikalno delo, Pridobivanje novih članov v sindikat ter Utrjevanje solidarnosti. Na 5. srečanju v Sloveniji bo podpisan protokol o preimenovanju Višegrajske skupine sindikatov v Skupino sindikatov CEFTA. Z velikim odobravanjem je bila sprejeta tudi naša pobuda, da bi se med obema srečanjema sestali eksperti za posamezne teme in pripravili podatke kot izhodišča za razpravo na srečanju Višegrajske skupine.

Srečanje v Bratislavi je bilo kljub napornosti prisrčno in predvsem koristno. Potrdilo nas je v prepričanju, da se lahko drug od drugega še marsikaj naučimo in si izmenjamo izkušnje.

B. B.

KAJ DELAJO

Sindikat kmetijstva in živilske industrije

Koliko veljamo

Na podlagi 46. člena Kolektivne pogodbe za kmetijstvo in živilsko industrijo Slovenije in 4. člena Zakona o izvajanju socialnega sporazuma za leta 1996 so izhodiščne plače v kmetijstvu in živilski industriji Slovenije za JULIJ, AVGUST in SEPTEMBER takšne:

Tarifni razredi	Zahtevnostna skupina	Izhodiščna bruto plača v SIT za polni delovni čas julij-avgust-september
I.	enostavna dela	49.337
II.	manj zahtevna dela	54.271
III.	srednje zahtevna dela	60.685
IV.	zahtevna dela	67.592
V.	bolj zahtevna dela	76.473
VI.	zelo zahtevna dela	91.275
VII.	visoko zahtevna dela	103.609
VIII.	najbolj zahtevna dela	123.342
IX.	izjemno zahtevna dela	148.011

Eskalacijska stopnja znaša 2,0 %.

Jovo Labanac, sekretar

Sindikat delavcev trgovine

Po čem smo čez poletje

Na osnovi tretjega odstavka 36. člena Kolektivne pogodbe dejavnosti trgovine Slovenije ter 1. odstavka 4. člena Zakona o izvajanju socialnega sporazuma za leto 1996 so izhodiščne plače za obdobje JULIJ-SEPTEMBER 1996 takšne:

Tarifni razred			Izhodiščna bruto plača v SIT za polni delovni čas
I.	enostavna dela	1,00	47.493
II.	manj enostavna dela	1,10	52.242
III.	srednje zahtevna dela	1,23	58.416
IV.	zahtevna dela	1,37	65.065
V.	bolj zahtevna dela	1,55	73.614
VI.	zelo zahtevna dela	1,85	87.862
VII.	visoko zahtevna dela	2,10	99.735
VIII.	najbolj zahtevna dela	2,50	118.733
IX.	najbolj pomembna, najbolj zahtevna dela	3,00	142.479

Sandi Bartol, sekretar

Sindikat delavcev gostinstva in turizma Slovenije

Kako nas cenijo

Na osnovi 4. člena Zakona o izvajanju socialnega sporazuma za leto 1996 (Ur. list RS, št. 34/96) objavljamo izhodiščne bruto plače za mesece julij-avgust-september 1996:

Tarifni razred	Plača v SIT	Relativno razmerje
I.	49.103	1,00
II.	54.013	1,10
III.	60.397	1,23
IV.	67.271	1,37
V.	76.110	1,55
VI.	90.841	1,85
VII.	103.116	2,10
VIII.	122.758	2,50
IX.	147.309	3,00

V skladu z določili 7. člena Zakona o izvajanju socialnega sporazuma za leto 1996 znaša minimalna bruto plača za navedeno obdobje 54.570 tolarjev.

Regres za letni dopust (8. člen) je določen v višini 102.000 tolarjev bruto.

Če dopuščajo poslovni rezultati, je regres lahko tudi večji, vendar največ v višini povprečne plače v gospodarstvu Republike Slovenije, izplačane v preteklih treh mesecih.

Regres se izplača v roku, določenem s KP gostinstva in turizma Slovenije (do 30. 6. 1996).

Slaba in dobra vest

Članstvo obveščamo, da so začetna pogajanja za nove izhodiščne plače začasno preložena. Dobra novica za nas pa prihaja s sedeža Evropskega komiteja IUF (ECF-IUF), ki nas obvešča, da smo postali polnopravni člani navedene evropske sindikalne organizacije.

Vsem, ki se odpravljate na letni dopust, želimo prijeten oddih!

Ivan Jurše, sekretar

Sindikat državnih in družbenih organov

Nova višina IP in razlika regresa

Izhodiščna plača za I. tarifni razred (količnik 1,00) za negospodarske dejavnosti za III. trimesečje 1996 je od 1. julija dalje 36.269 tolarjev. Regres za delavce, katerih mesečna bruto plača za polni delovni čas v obdobju april–junij ne presega 110.000 tolarjev bruto, je 102.000 SIT. Razlika med že izplačanim regresom v bruto znesku 71.116 in novo višino regresa, to je 30.884 SIT, bo izplačana 15. t. m.

Stavka na sodiščih odložena

Konferenca sindikata pravosodja je 8. t. m. glede na napovedano celodnevno stavko 10. julija obravnavala ponudbo ministrstva za pravosodje: uredbo o določitvi dodatkov strokovnim, administrativno tehničnim in drugim delavcem na sodiščih, državnih tožilstvih, javnih pravobranilstvih in organih za postopek. Na pogajanjih z ministrom za delo in ministrico za pravosodje je pogajalska skupina sindikata ponujeno uredbo sprejela in zahtevala – kar je bilo tudi sprejeto – sporazum z ministrstvom za pravosodje o izhodiščih in dinamiki oblikovanja akta o organizaciji in sistematizaciji na sodiščih. Prav tako je sprejeta pogodba o pogojih dela sindikata, ki bo veljala za vsa sodišča.

Zato je bil sprejet sklep o odložitvi stavke, kar so podprli stavkovni odbori na okrožnih in okrajnih sodiščih (Ljubljana, Novo mesto, Murska Sobota, Kranj, Nova Gorica, Slovenj Gradec, Koper, Krško) ter na Delovnem in socialnem sodišču v Ljubljani. Vladini predstavniki so zagotovili, da bo vlada 18. t. m. obravnavala ponujeno uredbo in da bo še v tem tednu podpisan sporazum z republiškim odborom sindikata.

Drago Ščernjavič, sekretar

V območnih organizacijah

Zasavje

Stečajni ples se nadaljuje...

V Območni organizaciji ZSSS Zasavje potekajo aktivnosti za vložitev zahtev za terjatve, ki jih imajo bivši delavci podjetja **Gradbena obrt Hrastnik** v stečajnem postopku. Kot člani sindikata gradbenih dejavnosti delavci uveljavljajo terjatve iz naslova neizplačanih plač po KP za SDGD, neizplačanega regresa, neizplačane jubilejne nagrade in druge terjatve po kolektivni pogodbi do stečaja. Po pogovoru, ki smo ga opravili s stečajno upraviteljico, je višina izplačil terjatev delavcev odvisna predvsem od prodaje nepremičnin.

Pravna služba pri naši območni organizaciji je vložila zahtevek za uveljavitev neizplačanih plač delavcem podjetja **Procarn Trbovlje**, ki je v stečajnem postopku. Pričakujemo, da bo pristojno sodišče zahtevku v kratkem ugodilo in delavcem priznalo njihove upravičene zahtevke.

V Steklarni Hrastnik volijo svet delavcev

V sindikatu **Steklarne Hrastnik** potekajo priprave za volitve članov v svet delavcev, ki bodo v tednu dni. Sindikat je skladno z zakonom o soupravljanju predhodno vse zaposlene informiral o vlogi in nalogah sveta delavcev ter ob tem izdal posebno številko sindikalnega glasila.

Člani kolektiva bodo na tajnih volitvah izmed 16 kandidatov izvolili 13-članski svet delavcev.

Ciril Urek, sekretar

Zakaj zavarovalna doba s povečanjem ne more biti boniteta

BENEFICIRANA DELOVNA DOBA – VARNOSTNI UKREP

V preteklem tednu je manjkalo za las, ali za tri poslanske glasove, pa bi državni zbor ponovno izglasoval zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o dohodnini in s tem zavrgel preglasoval odložilni veto državnega sveta, ki ga je ta sprejel na pobudo interesne skupine delojemalcev v državnem svetu. Ta skupina je menila, da je nesprejemljivo zavarovalno dobo s povečanjem šteti med stimulacije in bonitete, od katerih delavci plačujejo dohodnino, in preko veta državnega sveta terjala, naj poslanci ponovno odločajo o zakonu o spremembah in dopolnitvah zakona o dohodnini.

In zakaj je zamisel, da bi kazalo obremeniti z dohodnino tudi zavarovalno dobo s povečanjem, nesprejemljiva? O tem smo se pogovarjali z vodjo interesne skupine delojemalcev v državnem svetu Gregorjem Mikličem. Ta je uvodoma povedal, da dela na takih mestih, za katera se šteje zavarovalna doba s povečanjem, skoraj 33.000 delavcev, potem pa dodal: »Predlagana zakonska sprememba v celoti zanemarja dejstvo, da je zavarovalna doba s povečanjem ukrep varstva pri delu. Ta ukrep je bil sprejet za tista delovna mesta, za katera je bilo po zahtevnem strokovnem postopku ugotovljeno, da na njih z nobenimi sredstvi ni možno odpraviti škodljivosti za zdravje in življenje delavca in za zdravje in življenje drugih delavcev. Upravičenost štetja zavarovalne dobe s povečanjem zaradi omenjenega razloga je potrdila tudi revizija. Vendar pa je treba dodati, da po enakih postopkih niso bila sprejeta in tudi ne revidirana taka delovna mesta v državni upravi, kjer so bila določena z zakoni. Ocene, ki veljajo za gospodarstvo, torej deloma veljajo za taka delovna mesta v državni upravi. Kljub temu so bili po našem prepričanju podani utemeljeni razlogi za naš predlog državnemu svetu, da da odložilni veto na omenjeni zakon.«

Miklič je še povedal, da niso bili opravljeni nobeni izračuni in ocene, kaj uvedba dohodnine od zavarovalne dobe s povečanjem pomeni za delavce, ki delajo na teh delovnih mestih. Praviloma so to delovna mesta, ki spadajo v nižje tarifne razrede, in plače pogosto ne dosegajo povprečja plač v gospodarstvu, čeprav gre za zelo težka in zdravju škodljiva dela. Uvedba dohodnine bi pomenila znižanje čistih plač!

Interesna skupina delojemalcev v državnem svetu je tudi opozorila, da obstajajo razlike med delavci, ki se jim delovna doba šteje s povečanjem. Razlike so nastale zaradi določila 39. člena zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, ki so zvišale starostno mejo za upokojitev. Posebej so prizadeti delavci, ki so se zaposlili pred izpolnjenim 18. letom starosti in dosegajo polno pkojninsko dobo mlajši kot tisti, ki delajo na mestih brez beneficirane delovne dobe. So namreč primeri, ko morajo ti delavci podaljševati svojo zavarovalno dobo preko 40 let (tudi za tri leta, če so se zaposlili s 15 leti starosti), čeprav delajo na mestih, kjer dela zaradi vpliva starosti ni mogoče opravljati s potrebno varnostjo. Ti delavci bi po zakonu o spremembah zakona o dohodnini morali plačevati dohodnino od zavarovalne dobe s povečanjem, čeprav pravic, ki jih ta prinaša, ne bi mogli uživati.

Po neuradnim informacijah bo vlada vložila novi zakon o soremembah in dopolnitvah zakona o dohodnini, vendar brez sporne dopolnitve, zaradi katere je državni svet sprejel odložilni veto.

B. R.

Gregor Miklič: Prizadetih bi bilo 35.000 slabo plačanih delavcev.

Kaj bomo imeli od Evropske unije

TRAJNA KORIST BO PRIŠLA KASNEJE

Gledano v celoti in dolgoročno, bomo imeli od pridružitve k Evropski uniji korist. Posamezni družbeni in gospodarski sektorji pa bodo približevanje in vključevanje vanjo doživeli in preživeli različno uspešno. Čeprav je usklajevanje z unijo in vključevanje vanjo najpomembnješa naloga Slovenije v naslednjih letih, kaže, da pri posamičnih projektih zamujamo. Če naj bi v resnici takoj po letu 2000 kandidirala za vstop v unijo kot njena polnopravna članica, bi morala Slovenija v teh kratkih šestih letih uskladiti z evropsko svojo gospodarsko strukturo, zakonodajo, tehnične normative. To ne bo majhen zalogaj, čeprav je Slovenija od vseh držav pridruženih članic po svoji "podobi in notranji zgradbi" še najbolj podobna članicam unije.

Tako nekako bi lahko povzeli misli udeležencev posveta o ekonomskih posledicah vključevanja Slovenije v Evropsko unijo, ki ga je v okviru posebne seje ta teden organiziral odbor za gospodarstvo državnega zbora, nanj pa povabil predstavnike relevantnih ministrstev in inštitutov ter državnih uradov, ki se ukvarjajo s pripravo države za velik korak.

Na kratko je težko kaj povedati o vseh organih in organizacijah, ki se sicer pospešeno ukvarjajo z raznimi projekti za vključevanje v EU in o vseh projektih. Zato tokrat samo povzemamo zaključke, podrobneje o raznih vidikih vljučevanja pa bomo pisali po poletnih počitnicah.

Medtem ko unija gleda na ta proces kot na širitev organizacije in tehta koristi in ceno tega, je za nas ta postopek razdeljen na dva dela: na približevanje naših standardov evropskim oziroma usklajevanje z unijo ter na vključevanje. Oba imata svoje cilje in svoje stroške. Končni cilj pa je, kako čimbolj zmanjšati nov tranzicijski šok, kar pridružitev k EU za Slovenijo bo.

Jasno je že, da bomo imeli z vključevanjem v unijo na začetku več stroškov, koristi se bodo pojavile šele kasneje. Seveda tudi to ne drži za vse segmente družbe: prebivalci, potrošniki bodo pridobili večjo izbiro po nižjih cenah že kar takoj, gospodarstvo (gledano v celoti) pa bo najprej imelo težave, dolgoročne koristi (stabilnost, trajna konkurenčna sposobnost) bodo prišle kasneje. Od gospodarskih dejavnosti bodo utrpele največ škode kmetijstvo, gozdarstvo, papirna in prehrambena industrija, rudarstvo, proizvodnja kemičnih izdelkov, tekstilna industrija in nemara še katera. Druge dejavnosti pa naj bi z vključitvijo v unijo dobile nov zagon.

Nekateri se boje, da bo Slovenija z vključitvijo v to veliko organizacijo izgubila velik del svoje suverenosti. Monetarna in fiskalna politika bosta zagotovo usklajeni s politiko unije, dohodkovna in ekonomska politika pa bosta v rokah vlade in parlamenta in bosta vplivali na ritem in uspešnost približevanja EU ter blažili negativne vplive. Nekateri menijo, da bi Slovenija morala graditi svoje približevanje EU prek svoje razvojne politike, ki pa žal pa še ni izdelana...

B. R.

Za nekatere dejavnosti bo vključevanje v Evropsko unijo težavno. Med njimi je tudi tekstilna industrija.

Ali so naložbe tujega kapitala v industrijo koristne?

TRIKRAT VEČJA RENTABILNOST

Zavod za makroekonomske analize in razvoj Vlade Republike Slovenije (ZMAR) poroča v julijski številki svojega mesečnika Ekonomsko ogledalo tudi o višini in učinkovitosti tujih naložb v naše gospodarstvo. Medtem ko se z zanimanjem tujcev za investiranje v naše gospodarstvo ravno ne moremo pohvaliti, je treba priznati, da so tuje naložbe zelo dobrodejno vplivale na uspešnost podjetij.

V sedmih državah Srednje in Vzhodne Evrope tuje naložbe naraščajo od leta 1989. Na Češkem je bilo v zadnjih šestih letih skoraj petina vseh naložb neposrednih tujih naložb; na Madžarskem kar 43,8 odstotka; na Poljskem 22,5 odstotka. In v Sloveniji? Tuje neposredne naložbe so dosegle komaj 4,8-odstotni delež vseh naložb. Za te pa strokovnjaki tako ali tako sodijo, da so bile bistveno preskromne, da bi lahko odločilno pripomogle k strukturnim spremembam slovenskega gospodarstva.

Dotok tujega kapitala se v te države stalno povečuje in tudi lani je bil v teh treh srednjeevropskih državah zabeležen največji prirast celotnih tujih neposrednih naložb. Vzrok: prodaja državnih podjetij tujcem in nasploh ugodna investicijska klima. V Bolgariji, Romuniji in na Slovaškem se je lani pritok celotnih tujih neposrednih naložb zmanjšal, podobno pa velja tudi za Slovenijo. Vendar je v Sloveniji pritok plačil za tuje neposredne naložbe nominalno skoraj za 30 odstotkov presegel finančni tok tujih neposrednih naložb v letu 1994.

V teh državah se za zdaj kažeta razmeroma šibki odvisnosti med gospodarsko rastjo in tujimi neposrednimi naložbami na prebivalca ter med gospodarsko rastjo in privatiziranostjo gospodarstva. Večja je odvisnost od ravni privatiziranosti gospodarstva. Zanimivo pa je, ugotavljajo v ZMAR, da je bila lani dosežena visoka gospodarska rast v državah z relativno počasno privatizacijo (Poljska, Slovaška, Romunija, Slovenija) in da so hitro rastoča gospodarstva prejela sorazmerno malo tujih naložb.

Nesporno pa je, da je tuji kapital ugodno vplival na uspešnost podjetij. Poslovno-finančni rezultati iz zaključnih računov 251 slovenskih industrijskih podjetij, v katera so tujci vlagali svoj kapital, kažejo, da so ta podjetja dosegla v povprečju 6,64-odstotno stopnjo rentabilnosti, kar je skoraj trikrat več od povprečja v industriji (2,25-odstotna rentabilnost).

Tuja vlaganja so uspešno nevtralizirala neugodne učinke preobrazbe, saj nadpovprečno povečujejo prodajo in prihodke na zaposlenega (za 79 odstotkov), višajo dobičkonosnost (2,31-krat večja od industrijskega povprečja) in kapitalno opremljenost delovnih mest (za 25 odstotkov). Ti podatki veljajo za podjetja s tujim kapitalom nasproti tistim brez njega na ravni cele industrije. V posameznih panogah so razlike med uspešnostjo podjetij s tujimi vlaganji in panogo kot celoto zelo velike. V treh panogah, kovinskopredelovalni, proizvodnji in predelavi papirja ter v grafični dejavnosti, imajo podjetja s tujimi vlaganji nižjo stopnjo rentabilnosti kot tista brez njih. Vendar vse tri presegajo povprečno rentabilnost v industriji. Vzrok za to so lahko transferne cene med enotami multinacionalk in v grafični ter kovinskopredelovalni industriji nadpovprečno visoka delovna intenzivnost.

Priredil: B. R.

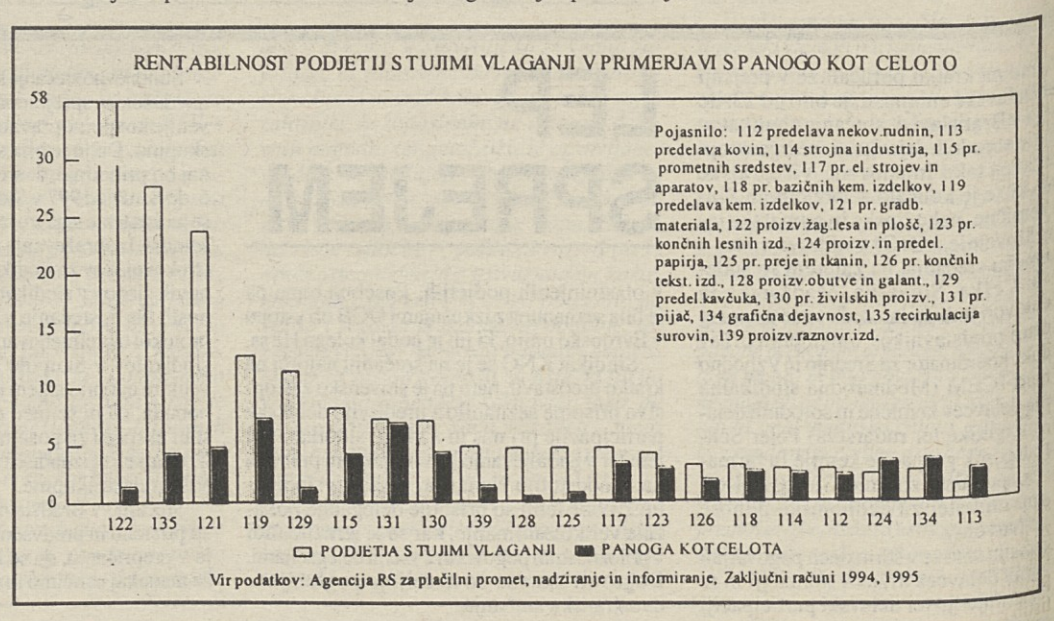

Počitniški domovi na Hrvaškem se bodo morali prilagoditi zakonom

KONEC KLASIČNEGA DELAVSKEGA TURIZMA?

Poročali smo že o odločitvi Hrvaške, da bo slovenskim počitniškim domovom zaprtega tipa dovolila poslovati po starem samo še do konca letošnjega septembra. Pred kratkim je Metod Zalar, direktor Atrisa, poslal slovenskim lastnikom počitniških domov v Hrvaški okrožnico, v kateri jih opozarja na to dejstvo. V krajšem pogovoru z njim smo zvedeli, da imajo slovenski lastniki teh domov večinoma še precej neurejene pravnolastniške razmere in da jih zategadelj čaka še veliko dela in poti, če bodo hoteli zadostiti predpisom sosednje dežele.

Na Hrvaškem je še 2300 subjektov z okoli 30.000 posteljami v slovenski lasti. Zalar pravi, da je pismo poslal zato, ker je treba status teh počitniških zmogljivosti čimprej urediti, marsikateri lastnik pa bo s tem urejanjem imel precej dela.

»V Sloveniji je bila celo dana pobuda, naj bi vse zmogljivosti delavskega turizma preoblikovali v delniško družbo ali gospodarsko interesno skupnost,« pravi Zalar. »Pred časom je bila tudi vladi podana pobuda, naj ustanovi posebno skupino strokovnjakov, ki bi poiskali najboljše rešitve za ta problem. Nekatere probleme bo treba reševati tudi na meddržavni ravni, večino pa jih bodo morali lastniki počitniških zmogljivosti sami.«

Dejstvo, da bodo Hrvaške oblasti prenehale gledati skozi prste slovenskemu delavskemu turizmu, temu edinemu še ni treba v celoti poslovati po hrvaški zakonodaji, bo slovenskim lastnikom doslej privilegiranih počitniških domov povzročilo precej težav. Metod Zalar pravi, da marsikatera slovenska lastnina na Hrvaškem še ni vpisana v zemljiško knjigo. Marsikje so se ob nakupu izognili plačilu prometnega davka in to bo treba urediti. Za marsikateri počitniški doma pa ni povsem jasno, kdo je njegov lastnik, ali delavci, ki so ga dejansko, z odtrgovanjem od plač, zgradili, ali kdo drug, ki je do njega prišel med divjim lastninjenjem podjetja. Skratka, najprej bo treba doma urediti vse lastninskopravne odnose, potem pa poslovanje uskladiti s hrvaškimi zakoni. Ali bi bilo najbolje skrb za to prenesti na kako delniško družbo ali gospodarsko interesno skupnost ali pa reševati posamično, se bo treba še odločiti. Vsekakor pa drži, da v prihodnji turistični sezoni Hrvaška ne bo delila nikakršnih privilegijev več in da bodo morale vse počitniške zmogljivosti delovati po njihovih zakonih. To pomeni, da se bodo morale vse počitniške zmogljivosti povezati s hrvaškimi gospodarskimi organizacijami, registriranimi za opravljanje gostinske in turistične dejavnosti, ali pa ustanoviti svojo gospodarsko družbo turistične ali gostinske dejavnosti. Hrvaška zakonodaja dovoljuje samo čiste dejavnosti, se pravi, da denimo železarna ne sme neposredno poslovati s svojim počitniškim domom. Lahko sklene pogodbo o upravljanju s hrvaškim podjetjem ali pa ustanovi na Hrvaškem svojo (kapitalsko) družbo in njej poveri upravljanje doma.

»Ali to pomeni konec pravega delavskega turizma, takega, kot smo ga poznali zadnja desetletja?«

»Klasični delavski turizem bo verjetno počasi zamrl.«

B. R.

ZAKON ZOPER MORILSKO SNOV

O nevarnih vplivih azbesta na zdravje ljudi in nujnosti omejitve njegove uporabe smo v Sloveniji začeli govoriti šele pred kratkim, ko so v javnost pricurljale informacije o visoki stopnji obolelosti zaposlenih v Salonitu Anhovo za azbestozami in nekaterimi vrstami raka. Sanacijo nastalih razmer in takojšnje ukrepanje so najprej zahtevali svobodni sindikati, pred kratkim pa je skupina primorskih poslancev vložila v parlamentarno proceduro predlog zakona o zagotavljanju sredstev za prestrukturiranje proizvodnje v poslovnem sistemu Salonit Anhovo. Zakon naj bi parlament sprejel po hitrem postopku.

Skupina petnajstih poslancev ljubljanskega območja pa je k temu zakonu pripravila več dopolnil, ki naj bi omogočila, da bi tudi Donit Tesniti d.o.o. do konca leta 1999 prenehal proizvajati izdelke, ki vsebujejo azbest. Tako naj bi azbest prenehala uporabljati oba proizvajalca tovrstnih izdelkov v naši državi.

Poslanci so se za dopolnitev omenjenega zakona dogovorili s predstavniki Donita. Omogočil naj bi prenehanje proizvodnje tesnil, ki vsebujejo azbest. Kar 20 odstotkov od potrebnih 15 milijonov mark za preusmeritev proizvodnje naj bi zagotovila tovarna sama, 20 odstotkov naj bi zagotovili iz proračuna, za preostalih 60 odstotkov pa bi Donit najel posojilo, vendar bi za to potreboval jamstvo države. Donit namreč nima toliko premoženja, da bi po bančnih kriterijih lahko garantiral za najetje posojila.

Azbest v izdelkih, denimo strešni kritini, izolacijskem materialu, vodovodnih in kanalizacijskih ceveh, je moč nadomestiti z manj škodljivimi snovmi. Pri proizvodnji visokotemperaturnih tesnil pa za azbest ni primernega nadomestila. Zato ljubljanski poslanci v svojih dopolnilih predvidevajo, da bi ob morebitni prepovedi proizvodnje in uporabe azbestnih izdelkov dovolili uvoz in uporabo visokotemperaturnih tesnil, vendar ob zelo strogih pogojih. Za uvoz tovrstnih izdelkov bi morala dati soglasje tri ministrstva: za zdravstvo, za gospodarske dejavnosti, za okolje in prostor.

Po vzoru držav, ki so zakonsko že omejile uporabo in proizvodnjo azbesta (Nemčija, Italija, Švica, Avstrija, Francija) naj bi tudi Slovenija postopoma nadomestila azbestne izdelke z manj škodljivimi materiali. Skupina poslancev ljubljanskega območja zato predlaga, naj bi vlada v šestih mesecih po sprejetju zakona pripravila nacionalno strategijo za sanacijo azbesta v Sloveniji, v enem letu pa predlog zakona o sanaciji azbesta v Sloveniji. Strategija naj bi obsegala tudi sistem spremljanja azbestnih delcev v prometu, na delovnih mestih, v bivalnem okolju, hrani in pitni vodi. Posamezna ministrstva naj bi pripravila programe sanacije na področjih, za katera so odgovorna.

Strojna obdelava azbestcementnih cevi v Salonitu Anhovo.

Po predlogu zakona o zagotavljanju sredstev za prestrukturiranje proizvodnje v poslovnem sistemu Salonit Anhovo naj bi država v letih 1997 in 1998 zagotovila sredstva v skupni višini 1,53 milijarde tolarjev za nakup tehnologije in opreme za proizvodnjo brezazbestnih izdelkov. Po tem zakonu bi država hkrati zagotovila sredstva za dokup pokojninske dobe delavcem, ki bodo pridobili pravico do pokojnine pod ugodnejšimi pogoji, in sicer v višini 1,77 milijarde tolarjev, ter sredstva za plačilo odškodnin delavcem, obolelim za poklicnimi boleznimi (azbestoza, pljučni rak). Skupaj naj bi država za Anhovo zagotovila sredstva v višini 3,3 milijarde tolarjev. Po predlaganem zakonu naj bi v poslovnem sistemu Anhovo prenehali proizvajati azbestcementne izdelke z letošnjim 20. decembrom. Država naj bi na račun sredstev, vloženih v prestrukturiranje proizvodnje in dokup delovne dobe, prodobila lastniški delež v poslovnem sistemu Anhovo.

S predlaganim zakonom in dopolnili ljubljanskih poslancev bi sistemsko rešili vprašanje omejevanje proizvodnje, uvoza in rabe azbesta v Sloveniji do leta 2000, pa tudi dlje.

Marija Frančeškin

PROGRAM ZA UVELJAVLJANJE ŽENSK

Pri Sindikatu kovinske in elektroindustrije Slovenije je te dni izšla posebna brošura »Program za uveljavljanje žensk«. Program je potekal v okviru Phare in Tacis za razvoj demokracije ter komisije za vprašanje žena pri SKEI. Brošura je nastala kot sad njihovega skupnega delovanja.

Glavni namen programa - trajal je leto dni, je pridobivanje znanj in sposobnosti, ki omogočajo uveljavljanje žensk in izražanje njihovih interesov na delovnem mestu in v njihovi sindikalni organizaciji. Zato pa morajo znati opredeliti svoje interese, aktivno sodelovati pri razpravah in odločanju v sindikatih oziroma na delovnem mestu. Končni cilj programa je oblikovanje takšnih odnosov v sindikatu in v družbi, ki bodo enakopravno upoštevali interese žensk in moških.

Brošura je namenjena predvsem ženskam - članicam sindikata SKEI. Nastala je na podlagi posebnega izobraževalnega seminarja za ženske, ki je pod okriljem Phare potekal v več stopnjah. Začel se je lani septembra, končal letos maja. Prvih dveh stopenj se je udeležilo več kot 20 žensk, članic SKEI.

Na seminarju, ki je bil namenjen teoretičnemu usposabljanju, so se udeleženke seznanile z Evropsko skupnostjo, njenimi institucijami in zakonodajo in hkrati proučevale položaj žensk v zahodni Evropi in pri nas. Akcijski program za uveljavljanje žensk v sindikatu kovinske in elektroindustrije navaja kopico ukrepov, ki naj bi zagotovili enake možnosti obeh spolov pri zaposlovanju, nagrajevanju, ohranitvi delovnega mesta, združljivosti poklica in družine, udeležbi - participaciji v sindikatu.

Besedilo oglasa za novo delovno mesto se mora glasiti na on/ona, komisija za izbor mora imeti mešano sestavo (moški in ženske), uveljaviti bo treba pravila kvotnega sklepanja delovnih razmerij, je med drugim zapisano v akcijskem programu.

V podjetjih bi morali prav tako razvijati enake možnosti izobraževanja in razvoja kariere za oba spola. Kriteriji za napredovanje morajo biti zapisani in enako veljavni za oba spola, prav tako za plače. Delež žensk v posameznih organih mora biti enaka njihovi procentualni zastopanosti med zaposlenimi v podjetju.

Za sindikalne aktiviste je še posebej zanimiv tisti del, ki govori o udeležbi žensk v sindikatu. Vsekakor bi morala biti v sindikalnih organih na vseh ravneh zastopanost žensk vsaj enotretjinska. Še posebej tam, kjer 70 odstotkov članstva sindikata sestavljajo ženske. Takšna sestava naj se doseže z zamenjavo članov ob naslednjih volitvah v sindikalne organe. Analizirati je treba dosedanje delo vseh predsednikov sindikata v panogi in ugotoviti, ali je mogoče njihovo »nedelo« ali njihov diskriminacijski odnos do žensk razlog za žensko nezaupanje v sindikat. Ženske v sindikatu si želijo več dodatnega izobraževanja prek seminarjev ali z obiski delavskih okolij, ki so sindikalno zelo dobro organizirana.

Ob izidu omenjene brošure ne smemo pozabiti, da bi se morale ženske iz Evropske unije enakopravnosti učiti od nas, ne pa mi od njih, saj smo bili v prejšnjem sistemu na tem področju daleč pred njimi. Le te prednosti ne smemo zdaj zapraviti.

M. F.

POLOVICA PRESEŽNIH DELAVCEV NA CESTI

V ljubljanski regiji, ki vključuje 19 nekdanjih občin, načrtujejo delodajalci za letos presežne delavce v 262 podjetjih in organizacijah. Od tega jih je 231 s področja gospodarstva in le 31 s področja negospodarstva. V posebni anketi republiškega zavoda za zaposlovanje so podjetja za letos napovedala 4.228 presežnih delavcev ali 35 odstotkov več kot lani.

Na vseh izobrazbenih stopnjah, razen na šesti (višja izobrazba), načrtujejo letos več presežnih delavcev kot lani. Med presežnimi delavci bo največ (36 odstotkov) nekvalificiranih, veliko jih bo tudi s srednjo izobrazbo.

Več kot 4.000 ali 98 odstotkov vseh presežnih delavcev so napovedala podjetja in organizacije s področja gospodarstva. Štiri petine presežnih delavcev prihaja s področja industrije in rudarstva, kar je približno 45 odstotkov več kot lani. Polovico presežnih delavcev bodo podjetja poslala najprej na čakanje, potem pa jih bodo odpustila. Približno tretjino odvečnih delavcev bodo preusposobili za druga dela, preostalim pa bodo dukupili delovno dobo in jim pomagali do samozaposlitve. Največ presežnih delavcev bo v Ljubljani, večje število pa tudi v Ribnici, Domžalah in Kamniku.

In kakšne so zaposlitvene možnosti? V ljubljanski regiji načrtujejo za letos 5.610 potreb po delavcih. Največje bo povpraševanje po raznih profilih kvalificiranih delavcev in tistih z višjo izobrazbo. Načrtovane potrebe po delavcih pokrivajo le 13 odstotkov ocenjene ponudbe delovne sile. Gre za velika neskladja med ponudbo in povpraševanjem. Največja neskladja so pri nekvalificiranih delavcih in pri tistih s srednjo izobrazbo. Največja pa je usklajenost na sedmi, to je na visoki stopnji izobrazbe.

Ponudbo delovne sile sestavljajo priliv diplomantov iz šol, število brezposelnih ob koncu lanskega leta in načrtovano število presežnih delavcev. Letos bo izobraževanje zaključilo več kot 8.500 mladih. Celotna ponudba bo obsegala predvidoma 43.000 oseb, kar je po grobih ocenah približno sedemkrat več, kot bo na voljo delovnih mest. Neusklajenost med ponudbo in povpraševanjem bodo skušali omiliti z različnimi ukrepi aktivne politike zaposlovanja (različne oblike usposabljanja delavcev, subvencioniranje delovnih mest, pospeševanje samozaposlovanja).

Sicer pa se bo zaposlenost v gospodarstvu in negospodarstvu ljubljanske regije letos zmanjšala. Lani je imelo delo 202.575 delavcev, letos jih bo približno 2.000 manj. V gospodarstvu se bo zaposlenost zmanjšala v industriji in rudarstvu ter v kmetijstvu, povečala pa se bo v vodnem gospodarstvu, gradbeništvu, obrti in osebnih storitvah, v stanovanjski in komunalni dejavnosti, pa tudi na področju finančnih, tehničnih in poslovnih storitev. V negospodarstvu se bo zaposlenost povečala v vseh dejavnostih, najbolj pa na področju javne uprave, skladov, združenj in organizacij.

M. F.

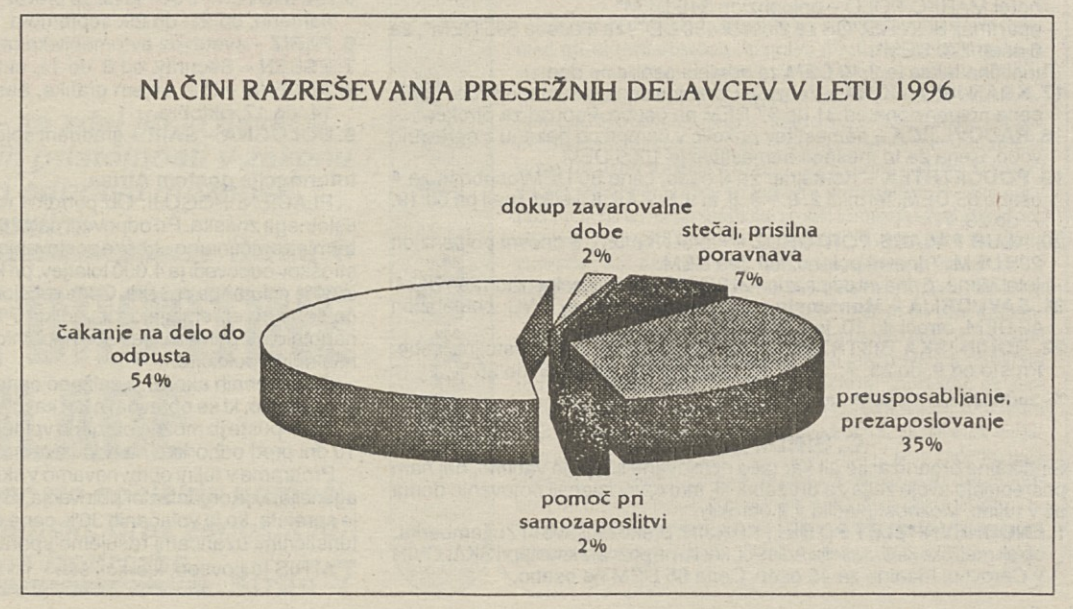

PREBERITE in NAROČITE

Založba ČZP Enotnost
Dalmatinova 4, 1000 Ljubljana

V Zbirki priročnikov za sindikalne zaupnike in strokovne službe smo zaradi izjemnega povpraševanja ponatisnili razprodani

(1) SPLOŠNI PRIROČNIK ZA DELAVSKO SOUPRAVLJANJE
avtorjev Mata Gostiše in Gregorja Mikliča 6.900,00 SIT

V tej zbirki imamo na zalogi še priročnike:

(2) SOODLOČANJE, ZAPOSLOVANJE, KOLEKTIVNA POGODBA
avtorja Heribert Kohl in Zvone Vodovnik 2.400,00 SIT

(3) DOKUMENTI DRUGEGA KONGRESA ZSSS
s statutom ZSSS 1.800,00 SIT

(4) DELNIČARSTVO ZAPOSLENIH NA POTI K EKONOMSKI DEMOKRACIJI
– mag. Aleksandra Kanjuo Mrčela
TEMELJNI POJMI O GOSPODARSKIH DRUŽBAH
– Nadja Cvek
SODELOVANJE DELAVCEV V ORGANIH DRUŽB
– Gregor Miklič
URESNIČEVANJE ZAKONA O SODELOVANJU DELAVCEV PRI UPRAVLJANJU
– Milan Utroša 2.000,00 SIT

Vse štiri priročnike lahko naročite na naslov ČZP Enotnost, Dalmatinova 4, Ljubljana po telefonu (061) 321-255 ali po faksu 311-956.

NAROČILNICA

Pri ČZP Enotnost nepreklicno naročamo ..... izvod(ov) priročnika pod zap. št. (1),

..... izvod(ov) pod zap. št. (2),

..... izvod(ov) pod zap. št. (3) in

..... izvod(ov) pod zap. št. (4).

Naročeno nam pošljite na naslov: .....

.....

Ulica, poštna št., kraj: .....

Ime in priimek podpisnika: .....

Račun bomo plačali v zakonitem roku.
Kot ind. kupec bom plačal po povzetju.

Kraj, datum: ..... žig

Podpis naročnika .....

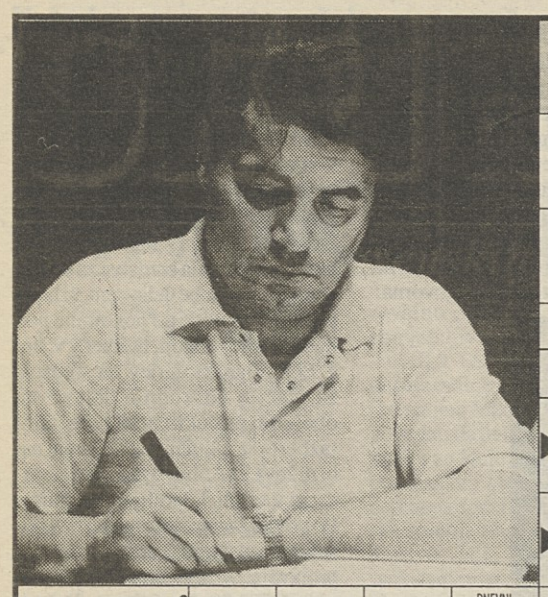

Avtor: BORUT LEVEC

ILUSTRIRANJE · TREBUŠATOST STEBRA V ARHITEKTURI · BIZANTINSKA CESARICA · RADIJ · SREBRNOBELA LAHKA KOVINA · Nagradna križanka · PODROČJE POD EMIRJEVO UPRAVO · ZNAK V ZODIAKU · SLIKARSKI ČOPIČ · JUNAK ENEIDE · HRVAŠKI IGRALEC (Sven)

ŽENSKO IME · MADŽARSKI SKLADATELJ (Ferenc)

AMERIŠKI IGRALEC (Ryan) · DESNI PRITOK RENA · MLADA ŽUŽELKA

GLAVNI ŠTEVNIK · LATINSKO IME ODISEJA

RANA OD NOŽA · RIMSKA ŠTIRI

ZMIKAVT · RDEČI KRIŽ

SARAJEVO · VZDEVEK GOETHEJEVE MATERE

PRIPADNIK BOGATEJŠIH RIMLJANOV · NORVEŠKA PREDSEDNICA BRUNDTLAND · ARZENOVA RUDA · DNEVNI METULJ · ANTON DERMOTA · KOŠČEK SUKANCA · TROPSKA LONČNICA · RUDARSKO MESTO V JUŽNI ŠPANIJI · NAUK O PESNIŠKI MERI

DERIVAT AMONIAKA · GLAVNO MESTO NORVEŠKE · ŽENSKI PEVSKI GLAS · VRSTA BRESTA

Delavska enotnost: PREJA · STOKANJE, JAVSK

MESTO NA MADŽARSKEM · AMERIŠKI SLIKAR (Wyatt) · ANGLEŠKO SVETLO PIVO · DNEVNI METULJ

ZENONOVA FILOZOFSKA ŠOLA · EGIPTOVSKI POLITIK (Gamal Abdel) · VZHOD · PRITOK RENA V ŠVICI · SLOVENSKI SLIKAR (Albert) · MITO TREFALT · LUKA OB ČRNEM MORJU

TITAN · IGRALKA MASSARI · GLAVNI ŠTEVNIK · NEMŠKI FILOZOF (Ernst) · RIMSKI NARAVOSLOVEC · LESNI DELAVEC · DEBELA PALICA

GRŠKA ČRKA · SLOVENSKI KOŠARKAR (Slavko) · TANTAL · MESTO V SEVERNI ITALIJI · RAZLIČNI ČRKI

JUŽNOAMERIŠKA IGRA S KARTAMI · DETE

Pripravil: Salomonov oglasnik · GRŠKO MITOLOŠKO PODZEMLJE · BREŽINA

Nagradna križanka št. 32

Rešeno križanko nam pošljite do 23. julija 1996 na naslov: Delavska enotnost, Dalmatinova 4, 1000 Ljubljana p.p. 479 na dopisnici ali v pismu s pripisom Nagradna križanka št. 32.

Nagrade za rešeno križanko so: (1) ura Etic Quartz, (2) 5.000 SIT, (3) 3.000 SIT, (4) 2.000 SIT, (5) knjižna nagrada.

Rešitev nagrade križanke št. 29/30

POPIS PREBIVALSTVA, OTOK, PRINCA EDVARDA, KORA, DEL, SKA, NIOR, OKITAMILI, MATARE, FRANJO, ALI ROGIN, KIAR, URAN, SLAVA, OLA, NEVERS, UDARNICA, OTINEK, ARIAS, SMREKA, KARAJAN, IT, POLKNICA, JS, ŽO, FRA, GENE, ATE, IGARKA, KANIA, BROKER, SI, TKALKE, SANOK, SONDA, TKON, VATIKAN, KRAVL, ARKA, PAKA, WREN, MLADIKA, TOM ELISTA, ADRIA, OLOVO, DO, TEROR, RIJN, EKS, LE, ŠTIRN, OKA, ATINA, OSAT, ENNA, KAI, RR, ISO, RAKAR, ASKA, KOLA, TAKTIKA, IRO, ALCAZAR, OK, ANKARAN, CE4LJANKE, ORAN, JANEZ JUSTIN, RONET, KO, ZERO, OTS, MJ, SK, RIKO, LAN, UMA, LIV, URA, ARABESKA, EINO, ZELENA, INKARNAT, ATKINS, POSTOJNA

Izžrebani reševalci nagradne križanke št. 29/30

1. Sašo Oblak, Podlubnik 161, 4220 Škofja Loka
2. Tereza Horvat, Celovška 103/51, 1000 Ljubljana
3. Manca Mrvar, Groharjeva 18, 1241 Kamnik
4. Marko Milič, Križevci 126, 9242 Križevci pri Ljutomeru
5. Karmen Avsec, Cesta 14. junija 13, 1231 Črnuče

Križanko pripravil SALOMONOV UGANKAR

Nagrade bomo poslali po pošti

NAGRADNI SKLAD

Ta teden sta praktični nagradi v naš nagradni sklad prispevala:

- Uro Etic Quartz – **UZO, d. o. o.**, podjetje za trgovino, proizvodnjo in storitve Parmova 53, 61000 Ljubljana – tel.: 061/301-787; Trgovina: Hala Tivoli, Celovška 25, tel.: 061/1315-155. V njej prodajajo ure, zlato in ostalo; kozmetiko svetovnih znamk, igrače, avdio-video tehniko, tekstil – Casucci, Lee, Legend in drugo.
- Pletene izdelke – **Pletilstvo Fočič**, Ljubljana, Pot na Hreše 25.

POZOR!

K sodelovanju vabimo vse (podjetja in trgovine), ki bi lahko s svojimi izdelki obogatili naš nagradni sklad.

ATRIS d.o.o.

Borza sindikalnega turizma

BORZNO SPOROČILO ŠTEVILKA 26

ATRIS – BORZA SINDIKALNEGA TURIZMA, Ljubljana, Dalmatinova 4, sprejema ponudbe prostih počitniških možnosti, posreduje proste zmogljivosti, organizira zamenjavo, nakup ali prodajo počitniških objektov, stanovanj, bungalovov, prikolic in drugih možnosti.
Pišite nam ali telefonirajte na 061/131 00 33, int. 384, 385, 061/326–982 ali 322–975; naš telefaks je 061/326–982 ali 317–298, žiro račun 50101–601–92077 – Atris. Poslovni čas za stranke vsak delovnik od 9. do 15.30 ure.

A. POČITNIŠKE ZMOGLJIVOSTI, KI VAM JIH NUDIMO

1. **BOHINJ** – počitniški hišici v UKANCU – za 6 oseb – tri spalnice, kuhinja, dnevna soba, kopalnica, 150 m od jezera. Cena 80 DEM. Termini v septembru.
2. **KRANJSKA GORA** – PENZION SATURN – nad jezerom Jasna, dvo–, tri– ali štiriposteljne sobe, TWC, polpenzion 39 DEM.
3. **MORAVSKE TOPLICE** – zasebna hiša, 2–, 3– in 4–posteljne sobe. Cene: nočitev z zajtrkom 1.900 SIT, polpenzion 2.750,00 SIT, polni penzion 3.750,00 SIT.
4. **POKLJUKA** – DVO ALI ŠTIRIPOSTELJNI APARTMAJI – spalnica, kuhinja, kopalnica. Cena dnevnega najema 55 oz. 70 DEM. Brunarica za 8 oseb, cena 135 DEM.
5. **RATEČE – PLANICA** – počitniški dom s 23 ležišči, cena polpenziona 35 DEM, polnega penziona pa 41 DEM.
6. **NOVIGRAD** – trisobno stanovanje, možnost bivanja za 5 oseb, cena 68 DEM.
7. **BOHINJSKA ČESNICA** – privatna hiša, 4 dvoposteljne sobe, TWC, kuhinja. Cena 18 DEM na osebo, apartmaji za 4 osebe 115 DEM. Možnost naročila obrokov.
8. **SORIŠKA PLANINA** – počitniški dom – triposteljne sobe in bungalov za 6 oseb. Primerno za taborniške skupine, šolo v naravi. Polni penzion 26 DEM.
9. **ČATEŽ** – štirje apartmaji z možnostjo uporabe kuhinje ali pa hišne ponudbe. Ponudba je dopolnjena z jahalno šolo, veslanjem na Krki in kopanjem v Čatežkih toplicah. Najem apartmaja za 4 osebe je 75 DEM.
10. **ROGLA** – hotel PLANJA – polpenzion v dvoposteljni sobi 5.300 tolarjev, najem apartmaja v Termah Zreče za 4 osebe 7.200 tolarjev dnevno. Člani sindikata delavcev gostinstva in turizma imajo 10% popust.
11. **MORAVSKE TOPLICE** – kontejner za 5 oseb, posamezni termini do 20. 7. 1996. Cena 66 DEM.

POČITNIŠKE ZMOGLJIVOSTI, KI JIH POTREBUJEMO

1. **Počitniške hišice v Čatežu, Atomskih toplicah ali Moravskih toplicah, Banovcih, Ptujskih toplicah, Rogli, Bovcu, Bohinju ali Kranjski Gori** za vsa obdobja.

Informacija sindikalnim zaupnikom

ATRIS v času dopustov v juliju in avgustu razpolaga z vrsto počitniških zmogljivosti. Pokličite nas in poslali vam bomo katalog. **Objavite našo ponudbo v vašem glasilu.**

B. DOPUSTI 1996 – POLETJE 1996

OD 22. 6. DO 5. 9.

1. **BARBARIGA PRI PULI** – enosobno stanovanje za 4 osebe, najem 7 dni. Termini po 4. septembru 1996. Cena 4.800,00 SIT.
2. **PIRAN** – štiriposteljni apartmaji. Cena najema 95 DEM na dan.
3. **POKLJUKA** – dvo– ali štiriposteljni apartmaji. Cena najema 60 do 80 DEM na dan.
4. **FIESA** – tri– ali štiriposteljne sobe, tuš, WC. Polpenzion 47 DEM na dan, otroci do 10. leta imajo 30 % popust.
5. **MORAVSKE TOPLICE** – dvo– ali triposteljne sobe s tušem, wc–jem, možnost uporabe kuhinje. Cena 3.300 SIT na osebo, polpenzion 2.700 SIT, polni 3.750 SIT.
6. **UMAG** – hotel ISTRA – 7 dni, najem 414 DEM
– apartmaji POLINEZIJA za 5 oseb – 7 dni, najem 850 DEM.
7. **NOVIGRAD** – hotel MAESTRAL – 7 dni, polpenzion 455 DEM.
8. **MAREDA PRI NOVIGRADU** – dvosobno stanovanje za 4 – 5 oseb, dnevni najem 69 DEM in turistična taksa.
9. **NOVIGRAD – KASTANJA** – izbirate med tremi naselji apartmajev, bungalovov ali apartmajskimi hišicami s polpenzionsko storitvijo. Termini so sedemdnevni od 29. junija dalje.
Cene: – apartmaji za 3 ali 5 oseb – polpenzion 58 DEM
– bungalovi za 2 ali 4 osebe – polpenzion 58 DEM
– lesene hišice za 2, 3 ali 4 osebe – nočitev 17 DEM/osebo, možnost polpenziona
– hišice za družinski dopust z dvema ali tremi spalnicami, kuhinjo, kopalnico – 85 oz. 95 DEM dnevno.
10. **POREČ** – hotel TAMARIS – 7 dni, polpenzion 500 DEM, do 26. 7. – 371 DEM.
– hotel LUNA – 7 dni, polpenzion 442 DEM*
– hotel PICAL – 7 dni, polpenzion 540 DEM*
– hotel NEPTUN – 7 dni, polpenzion 463 DEM akcija 7 – 6 dni , 12 – 10 dni
– hotel DIAMANT – 7 dni, polpenzion 435 DEM*
– hotel GALEB – 7 dni, polpenzion 359 DEM*
– apartmaji LANTERNA za 3 osebe 90 DEM*, za 4 osebe 102 DEM*
– apartmaji LUNA za 3 osebe 98 DEM*, za 4 osebe 116 DEM
– apartmaji DIAMANT za 2-4 osebe 110 DEM*, za 4–6 oseb 130 DEM*.
11. **OTOK MALI LOŠINJ** – Nerezine – enosobno stanovanje za 4 osebe, termini praviloma 7 dni – cena 82 DEM na dan.
12. **OTOK CRES – ZAGLAV** – garsonjera za 4 osebe, termini praviloma 7 dni – cena 76 DEM na dan.
13. **OTOK PAG** – Novalja – apartmaji v privatnih hišah za 2, 3, 4 ali 5 oseb. Cena 25 DEM na osebo na dan.
PAG – DRUŽINSKI HOTEL TONY – triposteljne konfortne sobe, TWC, balkon – pritličje ali 1. nadstropje. Cena polpenziona 44 DEM, možna nočitev z zajtrkom, lastna restavracija in bife. Hotel ima lastno peščeno plažo 20 m od objekta. Parkiranje na urejenem parkirnem prostoru. To ponudbo priporočamo.
14. **HVAR** – hotel PALACE – polpenzion, za 7 dni 385 DEM*
– hotel ANFORA – polpenzion, za 7 dni 385 DEM*.
15. **BRAČ** – privatni apartmaji za 2 osebi 455 DEM*, za 4 osebe 732 DEM*, za 6 oseb 905 DEM.
16. **KORČULA** – hotel LIBURNIA – polpenzion 420 DEM*
– hotel MARKO POLO – polpenzion 346 DEM*
– apartmaji BON REPOS za 2 osebi 490 DE *, za 4 osebe 595 DEM*, za 6 oseb 770 DEM*.
Turistična taksa je 2,10 DEM za odrasle osebe na dan.
17. **KRANJSKA GORA** – Penzion Porentov dom, dvosobne sobe, TWC; cena polpenziona od 31 do 37 DEM na osebo. Popusti za otroke.
18. **RADOVLJICA** – namestitev prikolic v campu ob bazenu z ogrevano vodo. Cena za tri mesece namestitve je 1000 DEM.
19. **PODČETRTEK** – Kontejner za 6 oseb, cena 80 DEM/osebo in za 4 osebe 58 DEM. Termini 2. 8. – 9. 8. in 9. 8. – 16. 8. veliki, mali pa od 19. 7. do 26. 7.
20. **KLUB PALACE PORTOROŽ** – Hotel Neptun , 5 dnevni polpenzion 295 DEM, 7dnevni polpenzion 399 DEM.
– Hotel Mirna , 5 dnevni polpenzion 210 DEM, 7dnevni polpenzion 294 DEM.
21. **SAVUDRIJA – Monteneta** – štiriposteljne hišice, TWC, polpenzion 42 DEM, otroci do 10. leta imajo 30 % popusta.
22. **BOHINJSKA BISTRICA** – počitniški dom, 3- in 4- posteljne sobe. Prosto od 9. do 25. 7., 35 DEM. Skupine imajo popust do 25 %.

** – znižane cene hotelskih storitev za 6%.*

C. SINDIKALNI IZLETI

Sindikalne organizacije ali kar tako oblikovane skupine vabimo, naj nam posredujejo svoje želje za družabni ali strokovni izlet ali potovanje doma ali v tujino. Možnost plačila v 2 obrokih.

1. **ENODNEVNI IZLET PO BELI KRAJINI** preko Muljave in Žužemberka, obisk metliške kleti, naselja Adlešiči, kosilo na poznani kmetiji pri ŠKALOVIH v Cerovcu. Idealno za 45 oseb. Cena 65 DEM na osebo.
2. **KOČEVSKA REKA – Borovec – Trava** – prijazen izlet na nekdaj zaprto območje. Program oblikujemo po želji skupine. Neokrnjena okolica omogoča posebne programe za sindikalne skupine – pikniki in družabna srečanja, lovcem, ribičem, športnikom – kajakašem, rafting. Posebej priporočamo obisk gostišča Travljansko v idilični vasici Trava. Ponudba domačih kulinaričnih dobrot.
3. **KOČEVJE** – MOTEL JEZERO – 7 apartmajev, restavraciji za po 25 oseb, primerno za slavnostne dogodke in zabavo.
4. **DOLINA SOČE** – ogled muzeja v Kobaridu, Dantejevega Pekla, vožnja z ladjo Lucijo, kosilo in zabavni program. Cena 2.700 tolarjev.
5. **BUDIMPEŠTA** Formula 1, 10.8.1996, cena 150 DEM, prevoz, nočitev.

D. ORGANIZACIJA SEMINARJEV

Posebna ponudba ATRISA in Hotela KOMPAS v Bohinju. Organiziramo eno– ali večdnevne seminarje za 15 do 70 udeležencev. Cena penziona 4.350 tolarjev. Tehnična oprema je zagotovljena.

E. NAJEM ALI NAKUP POČITNIŠKE ENOTE

1. Kupimo počitniško naselje v **hrvatski Istri** s cca. 350 ležišči.

F. REZERVACIJE AVIONSKIH ALI LADIJSKIH VOZOVNIC

G. VELIKA POTOVANJA

1. **NEW YORK** – šestdnevni ogled mestnih znamenitosti in za doplačilo Washingtona, West Pointa, Niagarskih slapov itd. Cena 1.499 DEM.
2. **ŠRILANKA** – desetdnevni obisk čudovite dežele, za skupine cena 2.300 DEM.
3. **BUDIMPEŠTA** – FORMULA 1 – odhod iz Ljubljane 10. avgusta, avtobusni prevoz, večerja, nočitev, zajtrk in ogled dirke, cena 150 DEM.

H. POSEBNA POSLOVNA POTOVANJA

Organiziramo ob skupni pripravi vašega osebnega programa

I. SEJMI

1. **HANNOVER** – CEBIT–HOME – osebni računalniki, od 28. 8. do 1. 9.
2. **PARIZ** – sejem ženske konfekcije, za mlade, in moška konfekcija. Od 6. do 9. septembra.
3. **FRANKFURT** – Avtomehanika – avtodelavnice, servisi, bencinske črpalke, od 10. do 15. septembra.
4. **KÖLN** – Fotokina, 18. do 23. september
5. **HANNOVER** – IAA – vozila za prevoz potnikov in tovora, vozila za posebne namene, od 21. do 29. septembra.
6. **PARIZ** – svetovna avtomobilska razstava, od 3. do 13. oktobra.
7. **ESSEN** – Security, od 8. do 11. oktobra
8. **ŽENEVA** – Ifra, sejem grafike, časopisne in redakcijske tehnike, od 14. do 17. oktobra.
9. **BOLOGNA – SAIE** – gradbeni sejem, od 16. do 20. oktobra 1996.

Informacija gostom Atrisa

PLAČILNI POGOJI: Ob potrditvi rezervacije zahtevamo plačilo 40% celotnega zneska. Pri odpovedi nad 20 dni pred odhodom za že rezerviran termin zaračunamo stroške poslovanja in druge stroške; najmanjši znesek stroškov odpovedi je 4.000 tolarjev, pri krajši odpovedi zaračunamo stroške in 30% celotnega zneska. Cene veljajo le za že v celoti plačane aranžmaje, če se te ne spreminjajo za več kot 7%. Po plačilu gostje prejmejo našo napotnico. V primeru, da naše napotnice ne prejmete 7 dni pred odhodom, nas nujno pokličite.

Pri posebnih akcijah z znižano ceno aranžmajev je potrebno takojšnje 10% plačilo, ki se obravnava kot kavcija, ob odpovedi se znesek ne vrača.

Za dopuste je možno obročno vplačevanje 40, 30, 30%. Celotno plačilo 10 dni pred odhodom na dopust.

Programe v tujini obravnavamo v skladu s splošnimi navodili potovalne agencije, ki je organizator potovanja, in jih gostje prejmejo ob prijavi. Prijava je sprejeta, ko je vplačanih 30% cene aranžmaja. Reklamacije v skladu s turističnimi uzancami rešujemo sporazumno.

ATRIS je povsod, kjerkoli ste.

Metod Zalar, direktor borze